

Opkomen voor Bomen

Voorwoord

Toen in augustus 2007 de inwoners van Groenlo opgeschrikt werden omdat vele bomen op de Maliebaan zomaar werden omgezaagd vanwege de reconstructie van een bolwerk, was de algemene gedachte: dit had nooit mogen gebeuren. Ook maakte men zichzelf verwijten omdat, tussen al die gemeentelijke mededelingen in de Groenlose Gids, juist het bericht van de kapvergunning over het hoofd was gezien. Vastbesloten was men dat iets soortgelijks niet mocht gebeuren op de Kanonswal, het mooiste onderdeel van het Groenlose stadspark, een prachtig stukje natuur middenin het stadje, bekoorlijk in alle jaargetijden, en door de jaren heen bij jong en oud geliefd. Die vastbeslotenheid uitte zich in een handtekeningactie, maar ook in een stroom van artikelen en ingezonden brieven van verontruste Grollenaren. Deze werden geplaatst in de Groenlose Gids en daarna ook Achterhoek Nieuws, die daar zelfs een aparte rubriek voor inruimde met de titel Bomen (1), Bomen (2) t/m Bomen (17). Ook Streekgids.nl besteedde aandacht aan de bedreigde Kanonswal, evenals Radio Gelderland. Onze Kanonswal trok ook de belangstelling van de landelijke pers. Eerst kwam SBS6 naar Groenlo en maakte er opnames voor het programma Hart van Nederland. Daarna verzorgde de AVRO een goed gedocumenteerde radiouitzending over het onderwerp. Tenslotte kreeg Groenlo tot driemaal toe bezoek van een team van verslaggevers en cameramensen van de VPRO. In november werden opnames gemaakt op de Kanonswal, die er op dat moment in herfstkleuren adembenemend mooi uitzag. Ook in de fraaie hal van ons stadhuis werden opnames gemaakt van een discussie tussen twee wethouders en enkele actievoerders. Toen volgde nog de Kanonnnenzondag waarbij de cameraploeg van de VPRO ook aanwezig was. Al deze opnames werden getoond en inhoudelijk becommentarieerd in de VPRO uitzending Landroof. De zondag na die uitzending was er een zogenaamde Landrooftocht, waarbij belangstellenden de gelegenheid kregen om ter plekke te zien wat er zou gaan gebeuren op de Kanonswal. Tevoren waren de bedreigde bomen gemarkeerd met Landrooflint. Ja, en hoe het met onze Kanonswal gaat aflopen, de tijd zal het leren. De Raad heeft het principe-besluit genomen om te gaan reconstrueren. De plannen zijn intussen wel iets afgezwakt, maar nog altijd bedreigend genoeg. Inmiddels is er een tweede handtekeningactie onder de inwoners van Groenlo gehouden, die wederom succesvol was.

Maar ja, die beide handtekeningacties, was dat geen verspilde moeite? Uit de nieuwjaarstoespraak van burgemeester Heijman, gehouden op 3 januari jl., citeer ik de volgende zinnen: “We werken aan een stijl van besturen waarbij eerst gecommuniceerd wordt en waarbij daarna besluiten vallen. Besluiten waarbij overigens in ons stelsel van democratie handtekeningen en enquêtes niet bepalend zijn en waaraan zeker geen verwachtingen mogen worden ontleend.”

Het klinkt heel voor de hand liggend wat de burgemeester zegt. Geen weldenkend mens kan daar bezwaar tegen maken, maar voorwaarde is wel dat de gemeente zich allereerst aan haar afspraak houdt, d.w.z. eerst communiceren met de burgers en pas daarna besluiten nemen.

In het geval van de Maliebaan was er sprake van een vrijwel totaal ontbreken aan communicatie. Het beste bewijs daarvoor is de enorme schrik en ontzetting die ontstond onder de inwoners van Groenlo na het plotselinge kappen van de bomen. Ook bij de verdere afhandeling van de plannen voor de Kanonswal was de communicatie onvoldoende en muntte zij uit door vaagheid. Op de informatiemiddagen in het stadhuis en de bibliotheek en op de

informatieavond in de Bron kreeg men de keuze uit twee ontwerpen: een volkomen kale Kanonswal of een gedeeltelijk gereconstrueerde en gedeeltelijk ontboomde Kanonswal. Dat is nauwelijks communicatie te noemen. Ook nu nog is nooit meegedeeld hoe b.v. de geplande borstwering op de Kanonswal er gaat uitzien en hoe men zich de afsnijding met cortensstaal aan de beide zijanten van de wal moet voorstellen. Of wij inwoners van Groenlo zonnig een tot bolwerken omgebouwde Maliebaan en Kanonswal wilden hebben, over die vraag had trouwens eerst gecommuniceerd moeten worden.

Dit kleine boekje is een keuze uit alle artikelen en ingezonden brieven die over dit onderwerp gepubliceerd zijn in de Groenlose Gids en in Achterhoek Nieuws of die ter inzage gelegen hebben in de Groenlose bibliotheek. De titel "Opkomen voor Bomen" heeft, denk ik, geen verdere uitleg nodig.

Trix Trompert

Groenlo, mei 2008

**Eerste publicatie over de bomenkwes-
tie in de Groenlose Gids**

16 augustus 2007

Sterfhuisconstructie

Kort na de oorlog stond Groenlo nog op de nominatie voor beschermd stadsgezicht. Dank zij een voortvarend afbraakbeleid valt er nu nog nauwelijks iets te beschermen. Maar we hebben nog wel de wallen en daarmee wil Groenlo nu goede sier maken in het kader van het vestingstadbeleid. Dus wat doen we: we bouwen de wallen en schootsvelden vol met grote appartementgebouwen: Canisiushof, het Ravelijn, de Koem, de Beltrummerpoort, de Orangie en het Bagijn. Een "Vestingstad" met kolossale flatgebouwen op de wallen. Hoe valt dat te rijmen?

Maar het kan nog erger. Er staan allemaal hinderlijke bomen op de wallen, die moeten natuurlijk weg!

Prachtige honderd jaar oude bomen worden als een storende "groenvoorziening" neergezet. Citaat: "Een totale integrale reconstructie betekent een volledig opgeschoond bastion, vrij van opgaand groen. Dat zal veel emotionele weerstand bij de inwoners van Groenlo en omgeving opwekken, aangezien de afgelopen generaties opgegroeid zijn met vestingwerken in een parkachtige setting. Uit verschillende hoeken komt echter vrij duidelijk naar voren dat een zogenaamde "sterfhuis constructie" een goede oplossing zou kunnen betekenen om het bastion gefaseerd geheel of gedeeltelijk te ontdoen van groen."

Want we zijn er nog niet: op de Maliebaan worden een groot aantal gezonde oude eiken gekapt. De Halve Maan (Ravelijn Styrum) wordt volledig ontdaan van bomen en volières. Alles moet kaal want daar komen de toeristen op af! Als ik zie hoeveel inwoners genieten van het fraaie stadspark met zijn eeuwenoude bomen, dan kan het nooit een optie zijn dit op te offeren voor de waan van de dag.

Inwoners van Groenlo: maak een wandeling over de wallen, het dierenpark en de Halve Maan en stel je voor hoe het is, als dit geheel of gedeeltelijk kaal is. Kappen kan maar één keer, het duurt honderd jaar voor bomen weer deze omvang hebben.

En protesteer!

(J. Cannegieter, Groenlo)

Sterfhuisconstructie II

Groenlose Gids, 23 augustus 2007

Ik heb vele adhesiebetuigingen mogen ontvangen op mijn waarschuwing, dat er vele fraaie, oude bomen op de wallen gekapt zullen worden. 10 op de Maliebaan, 12 op de Kanonswal en op termijn nog vele andere op de Halve Maan en het dierenpark. Dit kan gebeuren door kap of door het geleidelijk laten dood gaan van bomen: sterfhuis!

De Gemeente heeft nagelaten de bevolking voor te lichten over deze consequentie van het Vestingstadbeleid. Ik ben ervan overtuigd, dat de meerderheid van de bevolking van Groenlo en ook de toerist het fraaie stadspark verkiest boven wat kale resten van vestingwerken.

Ik vraag u hierbij om uw steun, beter ten halve gekeerd dan ten hele gedwaald!

Stuur onderstaande tekst naar Noteboomstraat 24, 7141AC Groenlo of een e-mail naar j.cannegieter@hetnet.nl

Nog beter is het om een bezwaarschrift te sturen naar: B & W van Oost Gelre, postbus 17, 7130AA Lichtenvoorde (uiterlijk vóór 20 september)

Alleen een massaal protest kan de Gemeente op andere gedachten brengen.

Reageer dus!

(J. Cannegieter)

Ondergetekende wil hierbij bezwaar aantekenen tegen het kappen van bomen op de vestingwerken.

Groenlo is mooier met zijn eeuwenoude bomen op de wallen, zowel voor de bevolking als voor de toerist.

Naam:.....

Adres:.....

Handtekening:.....

Groenlose Gids, 23 augustus 2007

Een doffe harde klap. Ik schrik ervan en dan bedenk ik dat het ons aller kanon moet zijn. Zij die de oorlog verheerlijken zijn weer met hun hobby bezig: soldaatje spelen. Alsof oorlog een pretje is. En in de 17de eeuw met de medische verzorging van die tijd, moet het vreselijk geweest zijn om gewond op het slagveld achter te blijven. Maar ja, alles moet zo natuurgetrouw mogelijk worden nagespeeld en daarvoor moeten offers gebracht worden. Of niet soms?

Bijna iedere dag, als ik boodschappen doe, keer ik naar huis terug over de wal. Dat is altijd voor mij een plezier. Het is er mooi en rustig, zo maar een stukje natuur middenin het stadje. Vorige week, ik had de dag te voren het stukje van de heer Cannegieter gelezen met het opschrift "Sterfhuisconstructie", schoten mij opeens een paar versregels te binnen uit een gedicht van Johan Meurs, dat ik ooit vroeger op school geleerd had:

“Maar neem je Hollands water weg

Z'n plassen en z'n vaarten
Dan is mijn land geen Holland meer
Al staat het op de kaarten"

Als variant op deze regels zou ik nu willen zeggen:

Maar neem je Groenlo's bomen weg
Die daar al eeuwen stonden
Dan is Groenlo geen Groenlo meer
Dan is het voor goed geschonden.

(Trix Trompert, Groenlo)

Groenlose Gids, 23 augustus 2007

Kappen met kappen

Met belangstelling heb ik vorige week het ingezonden artikel gelezen van J. Cannegieter. In grote lijnen ben ik het volkomen eens met wat hij schrijft. Ik ben opgegroeid in de parkachtige setting die de vestingstadwerken heden ten dage zijn. Als kind heb ik regelmatig bij "De veugeltjes op de halve moane" gestaan, het dierenpark bezocht, sleetje gereden op de kanonsbulten en op de Wilhelminabank gezeten. Regelmatig komen tijdens mijn rondje joggen op deze plekken dierbare herinneringen uit mijn jeugd voorbij. Dit is dan ook de reden dat ik op die plekken wat langzamer loop dan u gewoonlijk van mij gewend zou kunnen zijn. Dit heeft dus niets met vermoeidheid te maken. Ik ben zelf intussen een bewoner geworden van één van de appartementencomplexen die gebouwd zijn op de wallen, die Cannegieter in zijn stuk beschrijft. Ik ben er ook trots op om daar te wonen, vooral omdat het binnen de grachten is. Ik begrijp ook wel dat deze complexen in het schootsveld staan. Echter in het verleden stonden er ook gebouwen in het schootsveld. Op het huidige Ravelijn en de Koem stonden de fabrieken van Polarcup. Zo kan ik nog wel even doorgaan, maar dat raakt de kern van de zaak niet. Het gaat erom dat we ons nu als een bezetene richten op het vestingstadbeleid, zonder ook maar verder te kijken dan onze neus lang is. We richten ons hoofdzakelijk op 1627, het jaar dat prins Frederik Hendrik "de stad Grolle" veroverde op de Spanjaarden. Volgens mij, en met mij velen, heeft de 80 jarige oorlog geduurd van 1568 tot 1648. Bovendien hebben er veel meer belegeringen plaats gevonden dan die ene zogenaamde "cruciale" van 1627 en speelt onze stad "Groll" al sinds het begin van de 12de eeuw een belangrijke rol in de oostgrens van ons land. Kortom onze stad is steeds in ontwikkeling geweest en zal steeds in ontwikkeling blijven. Wij zijn niet voor niets vooruitstrevende Grollenaren, daarom begrijp ik de soms totale adoratie van één episode uit de geschiedenis niet. Een episode waarvoor nu alles moet wijken. Na 1627 zijn er diverse ontwikkelingen geweest en heeft het Noorder-bastion, heden ten dage het Mussenbergbolwerk (voor de liefhebber) genoemd, verschillende gedaantewisselingen ondergaan. Er zijn doldwaze plannen ontwikkeld met een metalen wand en noem maar op. Dit soort plannen worden ontwikkeld door beleidsmakers die geen enkel gevoel hebben met de omgeving en bij de bevolking spelende emoties. De Wilhelmina-bank zou moeten wijken, de schitterende fonteinen moeten uit de gracht, nu moeten weer de volièrès en de bomen op de Halve Maan (of Ravelijn van Styrum voor de liefhebber) en de bomen op de Maliebaan verdwijnen. Liedjes als: "De veugeltjes op de halve Moane", en "D'r zat ne spieker in de Wilhelminabank, weerspiegelen de gevoelens die men heden ten dage heeft met de historische plekken in onze stad. De heden ten dage spelende cultuur. Echter hier wordt door de huidige beleidsmakers totaal aan voorbij

gegaan. Iedere bijl die in een boom op de Maliebaan, Halve Maan of op de Kanonswal wordt gezet is een mokerslag in de huidige, voor zover nog aanwezige, Grolse Slagaders.
(Kees Porskamp, Groenlo)

Groenlose Gids, 30 augustus 2007

Thuisgekomen uit den vreemde mocht ik de ingezonden brief van de heer Cannegieter onder ogen krijgen. Dit betreffende de kaalslag op de wallen die de plannenmakers voor ons in petto hebben. Een totale reconstructie met een volledig opgeschoond bastion staat ons te wachten. Het schootsveld dient geheel vrij te zijn. Toe maar. Welk historisch vernuft schuilt hierachter? De heer Cannegieter maakt zich hierover terecht boos.

Echter de heer Cannegieter moet toch zo langzamerhand wel gewend zijn aan de fantasieloze ideeën die de “plannenmakers” de afgelopen decennia over ons hebben uitgestort. De ellende begon in de jaren '70 met de sloop van historische vakwerkhuizen, stadsboerderijen, monumentale panden, enz. Dit om het monstrueuze ‘Heidenrijk’ te kunnen creëren.

Degenen die het niet eens zijn met deze plannen raken in de minderheid. Wellicht is het voor eigen bescherming beter om maar mee te denken met de plannenmakers. Vrij schootsveld richting Voorbeltrum!

Doordenkend lijkt het mij vanuit historisch besef ook beter om de dijken van de Slinge door te steken zodat een historisch verantwoord moeras ontstaat. Dit zal een historisch verantwoorde toename van muskieten veroorzaken, zodat een epidemie van zwartwaterkoorts ongetwijfeld de nationale pers zal halen.

Ook stel ik voor om het open riool weer te introduceren. De nu boomloze Beltrumsestraat met de ijzeren goot aan weerszijden, waar iedere fietser zijn nek over breekt, biedt daar reeds de eerste mogelijkheid toe. Wachten is dan op een cholera epidemie die zeer historisch verantwoord mag heten, dit zal pas toeristen trekken!

De kundige historici moeten ook eens doordrongen raken van het feit dat de ontwikkelingen van een fraai straatbeeld een fluidum is wat men dient te respecteren en dat niet met de botte bijl moet worden vernield. Het is onzin om zich zo sterk op een bepaalde periode uit de geschiedenis te richten.

Maar ach wat zal ik me boos maken. Het is zoals gezegd maar beter zich te schikken en te schuilen, want soms voel ik zelfs bedreigd.

Door de domheid

(Georges Zandstra, Groenlo)

Groenlose Gids, 30 augustus 2007

Brief aan het College van Burgemeester en Wethouders van de Gemeente Oost Gelre, d.d. 28 augustus 2007.

Geacht College,

Met tranen in de ogen heb ik vanmorgen staan kijken naar de aanvang van de bomkap op de Maliebaan in Groenlo.

Ik heb er best begrip voor dat een handjevol goedbedoelende voorvechters van “Groenlo Vestingstad” alles uit de kast halen om hun zin door te drijven en Groenlo een aanzicht willen

geven zoals zij denken dat de wallen er ooit zullen hebben uitgezien. Niemand kan mij echter wijsmaken dat de gracht en haar omgeving er ooit hebben uitgezien zoals ons nu wordt voorgeschoteld op een groot reclamebord aan de Eibergseweg. Dit is pure volksverlakkerij. Ook de reconstructie van de kanonsbulten en haar omgeving zoals die nu pas duidelijk begint te worden betekent in feite dat er een grote kaalslag gaat plaatsvinden van het mooiste stukje Groenlo dat we nog hebben binnen onze Grolse Gracht. Dat het achterstallig onderhoud eindelijk eens wordt aangepakt is toe te juichen. Dit is nodig. Maar het verwoesten van zo'n mooie omgeving om alleen een zogenaamd vrij schootsveld te krijgen voor de schutters van ons Grolse kanon gaat veel te ver. Ook dit is historisch niet te verantwoorden.

Dat tenslotte ook nog de Halve Maan niet blijkt te ontkomen aan de herinneringsdrang van enkele Grollenaren komt pas de laatste weken echt in de publiciteit.

Ik ben ervan overtuigd dat zelfs onze Torenwachter, als groot voorvechter van "Groenlo Vestingstad", nooit gedacht heeft aan een dergelijke rigoureuze aanpak van de reconstructie van dit mooie stukje Groenlo.

Het kan toch niet zo zijn dat tegen de wil van waarschijnlijk het grootste deel van de Grolse bevolking de voorgenomen reconstructie volledig wordt uitgevoerd. Dr. Cannegieter heeft ons wakker geschud en heeft gelijk, "Beter ten halve gekeerd dan ten hele gedwaald!" Ik sluit me helemaal aan bij zijn mening en protesteer tegen de verdere uitvoer van de voorgenomen reconstructie van deze omgeving.

Uw verontruste Grollenaar,
Wim Roes, Groenlo

Groenlo, 30 augustus 2007

Het betuur van de "Club van Old Grolschen" heeft kennis genomen van de ontwikkelingen rondom de kanonswal in Groenlo.

Als Old Grolschen voelen wij ons zeer betrokken bij de oude vestingstad Groenlo en zeker bij dit unieke stukje erfgoed van historisch Groenlo. De vestingstad Groenlo verdient een goed en gedegen plan van aanpak, vooral ondersteund door de meest intens betrokkenen: de (oud) inwoners. Naar onze mening tasten de plannen om eeuwenoude bomen te kappen rondom de kanonswal en de Maliebaan dit unieke deel van Groenlo in het hart aan.

De Club van Old Grolschen ontleent een gedeelte van haar bestaansrecht aan het unieke karakter van Grolle; daarom willen wij ons sterk verzetten tegen alle plannen om het karakter van Groenlo te ondergraven. Het is onze plicht om zuinig te zijn op ons historisch erfgoed.

Wij zijn opgegroeid met de kanonswal, de Wilhelminabank en Halve-Maan. Het is onaanvaardbaar zulke onverantwoorde en ondoordachte plannen te gaan uitvoeren.

In een tijd dat elders klimaatbosjes worden geplant, is het van de zotte en onaanvaardbaar deze eeuwenoude monumentale bomen te slopen. De verleidelijkheid van een rammelende buidel met Europees subsidiegeld delen wij niet.

Door de tijdsdruk worden er voorstellen gedaan die absoluut niet passen in het behoud van het unieke karakter van de veste Grol. Uitvoering van deze plannen kan voorshands de eerste honderd jaar niet meer ongedaan worden gemaakt.

Doordacht omgaan met gemeenschapsgeld en luisteren naar de echte (Oud) Grollenaar zou op dit moment voorop moeten staan.

(Harry Nales, Het Elferink 2, Diepenheim)

Groenlose Gids, 30 augustus 2007

Alstublieft niet van Groenlo naar kaal-lo?

Wij zijn geen echte Grollenaren, na het pensioen naar de Achterhoek getrokken. De rust, de ruimte, de natuur en de gemoedelijkheid trokken ons aan. Groenlo trok bijzonder: het stadje, het wandelpark om te genieten met de kleinkinderen, de wallen, de vesting/tuin en het groen. Het is allemaal echt uniek.

Maar de samenvoeging tot de gemeente Oost Gelre heeft ons geen goed gedaan. Er wordt een enorme aanslag gepleegd op ons groen in de wijken, willekeurig worden gezonde bomen en struiken geroid. Er is geen enkele inspraak van de bewoners. Men doet maar wat, volstrekt willekeurig. Wat op verzoek van de bewoners is aangelegd, wordt zonder pardon weer geroid. E-mails waarin om opheldering wordt gevraagd, worden niet eens beantwoord. Gemeente waar bent U mee bezig??

En nu weer de verwoestingsplannen in ons unieke park aan de wallen en de vesting. Dokter Cannegieter, U verdient ons aller steun. Laten wij ons als inwoners van Grolle sterk maken, dan is dit beleid misschien nog te keren. De gemeentelijke diensten zijn er voor ons! Wij hebben hun opdrachtgevers zelf gekozen. Misschien kunnen wij bij een volgende gelegenheid ons gezamenlijke belang laten meewegen om een bestuur te kiezen dat de belangen van de Grollenaren hoger in het vestingvaandel heeft.

(Ad van Rosmalen, Het Blik 26, Groenlo)

Groenlose Gids, 30 augustus 2007

In Memoriam

Bedankt bomen van de Maliebaan dat jullie daar zo vele jaren stonden, Jullie gaven niet alleen schaduw en koelte in hete zomers, jullie zagen er ook prachtig uit en het was fijn om temidden van jullie een wandeling te maken. Dat deden de inwoners van Groenlo, hun ouders en voorouders, dat deden ook de bezoekers van Groenlo, de toeristen.

Jullie hebben het niet verdiend om opgeofferd te worden voor een project, namelijk het project om Groenlo er weer te laten uitzien zoals in 1627. Alsof dat mogelijk zou kunnen zijn! Met andere woorden jullie zijn opgeofferd voor een fictie, voor iets onzinnigs. Hebben die verheerlijkers van oorlog en wapengekletter er trouwens ooit bij stil gestaan dat de Grollenaren van 1627 aan de zijde van de Spanjaarden, de vijand dus, gevochten hebben tegen Frederik Hendrik en zijn Staatse troepen? In de tweede wereldoorlog zouden we hen collaborateurs genoemd hebben. Moeten we daar zo trots op zijn?

1400 inwoners van Groenlo hebben via handtekeningen of internet te kennen gegeven dat ze niet willen dat er met de bomen op de kanonswal hetzelfde gebeurt als met jullie. Als er meer tijd beschikbaar was geweest, hadden nog veel meer mensen in Groenlo dat ook te kennen gegeven. Helaas was dat niet zo. Jullie stonden in een Gemeente die in haar Gemeentegids (pag 28) beweert te werken aan een heldere communicatie met de inwoners. Nou, van die heldere communicatie hebben we niet veel gemerkt.

Met tranen in de ogen hebben veel Grollenaren machteloos staan kijken hoe jullie met bruto geweld vernield werden, hoe het aanzien van Groenlo blijvend geschaad werd.

Wij kunnen slechts hopen dat het bij jullie offer blijft en dat de bomen op de kanonswal gespaard zullen worden.

(Trix Trompert, Groenlo)

Achterhoek Nieuws, 4 september

Bomen (1)

Op de dag van het kappen van de prachtige eeuwenoude bomen aan de Maliebaan in Groenlo zag ik veel mensen met tranen in hun ogen staan kijken, terwijl de bomen met geweld tegen de vlakke gingen. Ik was diep geschokt van wat ik zag. Toen ik later hoorde dat er nog een mogelijkheid was om bezwaar te maken tegen de volgende fase, ben ik spontaan de straat op gegaan om handtekeningen te verzamelen. Iedereen, die ik tegenkwam, heb ik gevraagd of ze tegen het kappen waren. Negen van de tien mensen riepen volmondig ja en waren meteen bereid hun handtekening te geven. Ze waren blij dat ze hun boosheid en verdriet op deze wijze konden ventileren. Later hoorde ik dat nog meer inwoners spontaan handtekeningen hadden verzameld. Wij hebben deze ingeleverd bij de initiatiefnemer, de heer Cannegieter. De bliksemactie heeft ongeveer 1.100 handtekeningen opgeleverd en nog eens 300 via Streekgids.nl.

Wethouder Hulshof was niet onder de indruk van het signaal van de Groenlose bevolking en liet weten dat de gemeente door zou gaan met de uitvoering van het vestingstadbeleid.

Wilt u meedoen? U kunt uw verhaal, gedicht, foto of tekening afgeven bij de bibliotheek in Groenlo of in de bus bij Huijs Basten Asbeck. Wij hebben nog tot 21 september om onze protesten te laten horen, daarna is het te laat.

(Berthe Rosette Brandeis, Groenlo)

Bovenstaande publicatie bracht veel inwoners van Groenlo ertoe uiting te geven aan hun gevoelens. Alle stukken en stukjes die zij schreven werden gepubliceerd in Achterhoek Nieuws. Ook in de bibliotheek was een tafel ingericht waarop men zijn reacties kwijt kon. Hieronder volgt een keuze uit al die bijdragen.

Bomen (2)

Er is de laatste tijd veel geboemd over de bomen bij de Maliebaan in Groenlo. Ook ik heb er veel moeite mee dat iets dat leeft en leven geeft het loodje moet leggen, omdat wij gehecht zijn aan een tijdperk en dit cultuurhistorisch weer op de kaart willen zetten.

Nu zijn deze bomen voor mij historie. En ik hoop dat ik dit niet hoeft te zeggen van de andere bomen die ook in hetzelfde draaiboek genoemd worden. Deze bomen bieden zoveel en hebben vele mensen al veel geboden. Maar het raakt vooral mijn respect voor het leven. Dit is ook wat ik om mij heen hoor. Daarom vraag ik u: kap er mee!

(Christien van Kesteren, Groenlo)

Bomen (3)

Bomen die eeuwen aan de Grolse gracht hebben staan gloren, zijn nu voor de eeuwigheid verloren.

(Annie Doornberg, Groenlo)

Bomen (4)

Helaas ik moet verdwijnen, hoewel ik hier al zo lang sta.
Het is niet omdat ik sta te kwijnen, ben nog vitaal, maar ja,
Men vindt, voor mij is er geen plaats meer.
Dat doet een ouwe reus toch wel zeer.

Al heel wat heb ik meegemaakt, van alles langs zien komen.
Het heeft me nooit zoveel geraakt, ik sta hier meestal maar te dromen.
Ik geef de mensen rust en koelte, zelfs frisse lucht.
Vooral wanneer men in de zomer onder intense warmte zucht.
Daar hoef ik niets voor terug in ruil.
Respect voor ouderdom is wat ik vraag.
Maar liever graaft men hier een kuil en gaat mij te lijf met bijl en zaag.
Als ze daar maar geen spijt van krijgen, want ook een boom is een schepsel.
Gij mensen, wees niet hooghartig, maar nederig in plaats van trots.
Bedenk dat wij er zijn om u te dienen.
Maar niet als brandhout, das toch om te grienen.
Door ambtelijke willekeur verdwijnen is wel een heel zware tol.
Laat mij toch verder leven, ik hou het best nog heel lang vol.
Mijn stille pracht, kunt u dan steeds aanschouwen
en dat, ik weet het zeker, zal u niet berouwen.

(Harry Langenberg, Groenlo)

Achterhoek Nieuws, 11 september 2007

Bomen (7)

Als bewoners van de Walstraat en dus ook de wal met uitzicht op de Halve Maan, vinden wij het ongehoord dat er monumentale bomen gekapt mogen worden alleen om een bepaalde groep een dienst te bewijzen.
Luister naar de Groenlose bevolking, laat deze bomen in leven. Er is al oorlog genoeg. Zij vragen niet om gedood te worden.
De toeristen, dus wij ook, vinden dit stukje Groenlo op zijn mooist.
Wees verstandig. Kap dat kappen nu het nog kan.

(H. en L. Koster, Groenlo)

Bomen (8)

Ja, soldaatje spelen deed ik ook toen ik 4 jaar oud was. Dat hiervoor prachtige eeuwenoude bomen moeten wijken, kan er bij de meeste Grollenaren niet in. De gemeente Groenlo, de andere naam ligt mij niet zo, doet alles voor subsidie maar om zo een heel stadsgezicht te vernietigen, gaat er bij de meeste Grollenaren niet in. We leven niet meer in de zeventiende eeuw. Of zouden die enge ziektes uit die tijd, zoals door de heer Zandstra omschreven, het brein van onze regenten hebben aangetast. Gaat de kap wel door, dan zullen er nog vreemde dingen gebeuren, want de actiebereidheid in Grolle is groot.

(Roy Frenken, Groenlo)

Bomen (9)

Al maanden schrijft men in de Grolse bladen over de plannen van de gemeente om de vesting Grol nieuw leven in te blazen.

Na de kermis begon men dan eindelijk aan het neerhalen van de eerste hindernissen (lees:bomen) aan de Maliebaan. Ik vraag me echter af voor wie en waarom? Waarom moet Groenlo als vesting opnieuw op de kaart? Is het voor de toeristen? Dacht het niet. Wanneer mensen naar Groenlo komen, is het niet vanwege de overgebleven vestingwerken, maar vanwege het feit dat de mensen hier rust en vertier zoeken. Al die bomen die ‘toevallig’ in de weg staan, spelen een zeer belangrijke rol. Ze ademen de sfeer van vroeger. Niet het verleden van 1627 maar wel een ander verleden dat er net zo mag wezen als al het andere wat Groenlo nog rijk is aan historie. Daar horen onze bomen ook bij.

Is het dan voor de burgers van Groenlo? Ik geloof niet dat de burgers van Groenlo staan te wachten op nieuw gevormde wallen. Voor vele generaties is het oude Groenlo rondom het Kanon, de Halve Maan en de Maliebaan een stukje herinnering uit hun verleden. Als de oude bomen hier verdwijnen, dan blijft niets meer hetzelfde.

Ik hoop wel dat de gemeente, wanneer men dan toch alle bomen kapt, de vrijgekomen wallen beter onderhoudt dan de Engelse schans in Lieveelde of het stukje stadsmuur dat ligt weg te rotten in een park ergens in Groenlo. Ik vraag me echter wel af wie al het onderhoud gaat betalen.

Men zegt wel eens: “Als de bomen konden praten...” Ik weet wel zeker dat ze het er niet mee eens zouden zijn. Helaas denken bepaalde mensen daar anders over.

(I.Berki, Groenlo)

Groenlose Gids, 13 september 2007

Oorlog en Vrede

Al een paar weken verschijnen er ingezonden stukken in deze krant van verontruste Grollenaren die de vrij rigoureuze bomenkap ten behoeve van de reconstructie van delen van de vesting te ver vinden gaan. Met deze kritiek heb ik totaal geen probleem want zo kom je ook te weten wat er onder de bevolking speelt. Kritiek ontvangen is ook niet erg; het prikkelt je om goed over de zaken na te denken.

Wel heb ik moeite met het feit dat het spel niet altijd even eerlijk gespeeld wordt. Wanneer er geschreven wordt over “soldaatje spelen” en “verheerlijken van oorlog en wapengekletter” terwijl deze mensen serieus bezig zijn met het uitbeelden van geschiedenis, ben je bezig met stemming maken en niet meer met mogelijk goede argumenten. Nog erger wordt het wanneer een term als collaborateurs gebruikt wordt in een metafoor met de geschiedenis van Groenlo. Dit gaat echt te ver. Het moge duidelijk zijn dat er zowel voorstanders als tegenstanders van de bomenkap het beste voor hebben met Groenlo in al z’n aspecten maar laten we de “strijd” die we voeren op een eerlijke en fatsoenlijke manier doen. Vroeg of laat hebben we elkaar toch weer nodig.

(Joop Hubers, Groenlo)

Groenlose Gids, 20 september 2007

Onzekerheid in Groenlo

Graag wil ik reageren op hetgeen Joop Hubers schreef in de Groenlose Gids van 13 september jl. onder het opschrift “Oorlog en Vrede”. Een mooie titel, niet alleen van een beroemd boek maar ook voor de situatie waarin de inwoners van Groenlo zich de afgelopen weken bevinden. Joop pleit ervoor de strijd tussen voor- en tegenstanders van het

vestingstadproject op een eerlijke en fatsoenlijke manier te voeren. Ik ben het daar helemaal mee eens. Ik dacht dat er misschien helemaal geen strijd in Groenlo geweest zou zijn, indien de Gemeente Oost Gelre op een eerlijke en fatsoenlijke manier met de inwoners van Groenlo was omgegaan. Er is niets of nauwelijks iets over het vestingstadproject bekend gemaakt en van overleg of inspraak is al helemaal geen sprake geweest. Wat er op de Maliebaan gebeurd is, was – om in krijgstermen te spreken – een regelrechte verrassingsaanval, waarvan de schade niet alleen voor de bomen maar ook voor de gemoedstoestand van heel veel plaatsgenoten, aanzienlijk was. Op de Kanonswal dreigt hetzelfde te gebeuren.

Over de verdere trajecten van het project kan pas informatie worden gegeven tegen het einde van 2007. Die onzekerheid waarin wij worden gelaten over zo iets belangrijks als het aanzien van Groenlo, maakt dat er hier een onrustige sfeer ontstaat. Niemand weet waar hij aan toe is. In zijn feestrede, gehouden bij de opening van het Lichtenvoordse bloemencorso, zegt de burgemeester: “je moet wel eens iets waardevols opgeven om er in de toekomst iets beters voor terug te krijgen: dat geldt voor Lichtenvoorde maar ook voor Groenlo. Als u begrijpt wat ik bedoel.” In ieder geval is dat een erkenning dat wij Grollenaren een prachtige wal met bomen bezitten, of moet ik zeggen “bezaten”, want door het kappen op de Maliebaan is dat waardevolle al behoorlijk aangetast. Dat wij voor zo iets waardevols en unieks iets beters terugkrijgen, dat is voor ons moeilijk te geloven. Na het gebeurde op de Maliebaan is ons vertrouwen niet bijster groot meer.

Nog even enkele opmerkingen over “soldaatje spelen, verheerlijken van oorlog en wapengekletter”, termen die ik in twee voorgaande stukjes in de Groenlose Gids gebruikt heb. Als kind heb ik tijdens de tweede wereldoorlog het bombardement in het Bezuidenhoutkwartier in Den Haag meegemaakt. Nog schrik ik hevig van b.v. elk vliegtuig dat te laag overkomt. Het is een pijnlijke herinnering en ik kan mij moeilijk verplaatsen in mensen die er plezier in hebben om b.v. een veldslag na te spelen. Maar natuurlijk is oorlogsstrategie en krijgskunde een onderwerp waarin mensen zich zinvol kunnen verdiepen. Zo heb ik mij in de afgelopen weken een beetje verdiept in het jaar 1627. Hoe het toen allemaal in Groenlo geweest is, valt moeilijk te zeggen na bijna 400 jaar. Dat de Grollenaren van 1627 aan de kant van de Spanjaarden vochten tegen Frederik Hendrik en de zijnen en dat ze het misschien niet eens zo prettig vonden, katholiek als ze waren, om door Frederik Hendrik ontzet te worden, dat heb ik ook begrepen. In één van de standaardwerken die ik er op heb nageslagen, wordt gesproken van het militante katholieke Groenlo. Bisschop Rovenius was hier niet voor niets jaren lang bezig geweest om, in het kader van de contrareformatie, de zuivere katholieke leer te onderwijzen. Bovendien hadden de Grollenaren van 1581 tot 1627 met een onderbreking van negen jaar, in nauw contact geleefd met de eveneens katholieke Spanjaarden. Dus dat ze enigszins Spaans gezind waren, is niet zo verwonderlijk. Om ze collaborateurs te noemen, zoals ik deed, is misschien wat al te kras.

Waarom echter de slag van 1627 nu opeens als een roemrucht feit voor Groenlo wordt beschouwd, is voor mij onbegrijpelijk. Het vestingstadproject, inclusief schootsveld, kanonnen, bastions en noem maar op, wordt daaraan opgehangen. Hooguit kan het winnen van die slag beschouwd worden als een verdienste van Frederik Hendrik en zijn Staatse troepen. Een pluim dus op diens hoed en daar wou ik het maar bij laten. Ik hoop met het bovenstaande voldoende duidelijk te hebben gemaakt dat het geenszins mijn bedoeling was om wie dan ook te kwetsen.

(Trix Trompert, Groenlo)

Toen wij de afweging moesten maken met ons gezinnetje in het centrum te komen wonen, lagen onze twijfels vooral bij het feit dat er zo weinig ruimte en groen in de buurt zou zijn. Niets blijkt minder waar want de dagelijkse uitstapjes gaan of naar de “Wal” of naar de “Halve Maan” of naar de “Maliebaan”. Bij de Maliebaan spelen we altijd het inmiddels een ritueel geworden spelletje “bomentikkertje”. Wie het eerst bij ...die boom is! We gaan altijd in dezelfde volgorde en staan bij de laatste boom even stil. In deze boom woont elfje”Lillifee” met haar broertje en samen met alle dieren in en rond de boom beleven ze spannende avonturen. Aan de bomen is zo mooi te zien hoe de seizoenen veranderen en we nemen dan ook vaak “schatten uit de natuur” mee naar huis voor de seizoentafel. Vooral in de herfst is de sfeer rond deze bomen net echt een sprookje. Wat menigeen misschien nooit is opgevallen is dat hier honderden prachtige vliegenzwammen te vinden zijn. In volle glorie staan ze kleurig rood in het groene mos. Ik vertel mijn dochter keer op keer dat dit zo’n bijzondere plek is omdat de bomen er jaren en jaren over gedaan hebben om met de paddestoelen in zo’n goede symbiose te leven en je daaruit kunt opmaken dat de bomen sterk en gezond zijn. Eigenlijk hoef ik haar niets te vertellen, ik zie dat zij het ook voelt. Dat we zuinig moeten zijn op deze plek, is haar wel duidelijk. Een uniek staaltje natuur en dat in de binnenstad.

“Van wie zijn die bomen eigenlijk?” vraagt mijn dochter op een keer. Ik leg haar uit dat de grond, die niet bij de tuin van een huis hoort, van de gemeente is, vertel wat een burgemeester en wethouder is. Ik eindig met de woorden dat onze burgemeester goed voor de mensen en bomen zorgt want daar is hij voor.....

Op een dag vertel ik mijn dochter dat de boom van “Lillifee” weg moet omdat de gemeente het wil maken zoals het vroeger was. “De bomen zijn toch van vroeger” zegt ze en ze begrijpt er niets van. Ik begrijp er zelf eigenlijk ook niets van. Ik heb haar geleerd dat de gemeente alleen bomen kapt als ze ziek zijn.

Als het zover is gaan we kijken, met pijn in het hart. Mijn dochter raakt in paniek. “Waar moet Lillifee met alle dieren nou naartoe?!” De tranen biggelen over haar wangen. Boven haar hangt het bord van de gemeente met de afbeelding van het pronkstuk met de woorden “Aan het werk voor u!”

Persoonlijk raken deze plannen ons diep omdat al, maar dan echt, al het groen om ons heen wordt bedreigd door het Vestingstadbeleid. Het schitterende bossige stuk tuin, met oeroude fruitbomen in het Laantje van Lasonder moet weg omdat daar zo nodig de gracht breder moet. Bomenkap op de Wal, de Halve Maan en de Maliebaan. De gemeente zegt maar 12 bomen te willen kappen op de Wal maar de foto’s van de plannen, ook op de Halve Maan, vertellen iets heel anders. Alles wordt kaal. Geen plek meer over om heerlijk in de bladeren te springen, te picknicken en verkoeling te zoeken onder de boom. Geen plek meer om de natuur te beleven. De beleving om te vissen, te wandelen op deze plekken zal zoveel afnemen voor vele burgers maar ook voor vele toeristen. Beseft de gemeente dit wel? Burgers die dagelijks op verschillende fronten genieten weegt toch niet op tegen het handjevol toeristen dat van het nieuwe plan maar voor 1 keer een fractie kan genieten. Ik vertelde mijn dochter dat de burgemeester goed voor de bomen zou zorgen.

Hoe praat je dit goed.....

(M. Brockötter, Groenlo)

Bomen (15)

Achterhoek Nieuws, 18 sept. 2007

De boom van elfje Lillifee.

Vorige week las ik in dit blad het droeve verhaal van de boom van elfje Lillifee. Die boom is als zoveel bomen op de Maliebaan slachtoffer geworden van een plan dat Groenlo nog mooier en aantrekkelijker moet maken voor toeristen. Aan Lillifee en de dieren in en om haar boom is

nooit gevraagd of de boom mocht worden omgehakt en ook niet aan haar kleine Groenlose vriendinnetje of aan al die andere mensen in Groenlo die net als Lillifée van bomen houden. Want zij zijn geen doelgroep van het gemeentelijke vestingstadbeleid. Toeristen wel, maar in de haast om subsidie binnen te halen zijn de plannenmakers vergeten ook hen te vragen of zij Groenlo zonder bomen echt mooier zullen gaan vinden.

Diep treurig allemaal, maar er is één lichtpuntje. Toen de houthakkers kwamen met hun kettingzagen is elfje Lillifée, samen met haar broertje en hun dierenvriendjes, net op tijd gevlucht. Ze wonen nu in de tuin van Huijs Basten Asbeck, in een grote, hoge en héél oude tamme kastanje. Hun nieuwe huis staat op een prachtige plek, tussen allerlei andere hoge en oude bomen, aan de zuidkant van een metershoge wal. De naam van die plek is al eeuwen oud: Scharpenborg. Het is een veilige borg, houthakkers met kettingzagen mogen daar niet komen, wel kleine Groenlose meisjes die van elfjes en bomen houden, met hun vaders en moeders en natuurlijk ook toeristen die willen genieten van deze groene historische plek. Van haar dierenvriendjes hoorde Lillifée dat Scharpenborg vroeger een bolwerk was waar kanonnen op stonden om het stadje Groenlo te beschermen tegen boze vijanden. Ook hoorde ze dat haar boom moest worden omgezaagd voor een nieuw te bouwen imitatie van Scharpenborg, een héél eind verder op. “Wat zonde toch van al die bomen, als er al een echt Scharpenborg is”, vond Lillifée. Maar helaas, de bestuurders van de gemeente Groenlo luisteren niet naar een elfje als Lillifée. U hopelijk wel.

(Peter Bettenhausen,
Huijs Basten Asbeck, Groenlo)

Bomen (14)

Grolle mien Grolle wat bunt ze met oew van plan
Beume weghakken wee der al vulle joaren staot
Dee gaot der no an
Moar ja door ku we niks meer an daon
Ze ligt veur de vlakte, ut leed is geschied
Dat dut ut Grolse volk vulle verdreet
Maor laoten wij door neet meer over jammeren en klagen
Maor zorgen dat ze neet de wal gaot verbouwen
Um daor no de beume um te zagen
Dee beume hebt heel wat te vertellen as ze konden praoten
Dan zult ze denk ik dat zagen wal laoten
Wiej snapt ok neet waorumme dat dat mot
Ut mooiste pleksken in Grolle maak ze zo maar kapot
Laat de gedachten doar is eeven over gaon
En al de mooie beume laoten staon
Maor ok de halve maone, de Wilhelminabank en
Dee viswedstrijden an de grachte
Daor zaten wij vake naor te kieken
Wiej hopt ok dat de jongere generatie en de
Vakantiegangers de nog van kunt genieten
Dus laot ons dat mooie stukje in Grolle veur altied
hollen

(Greet Ebbers-Heinsman, Groenlo)

Bomen (13)

In de Volkskrant van 7 september stonden twee verhalen over twee bomen: de ‘holle boom’, een eeuwenoude iep in Overveen, vermolmd en verrot na blikseminslag, wordt ongezaagd, maar beeldhouwer Verkade maakt een bronzen replica. Om een ander monument, de “dikke boom” bij het huis Verwolde, ziet columnist Brill schoolkinderen dansen. Deze berichten getuigen van respect voor wat afsterft...en voor wat leeft.

In Groenlo verwijderd men, in het kader van vestingstadbeleid, tientallen gezonde schitterende historische bomen, tot woede en verdriet van burger en toerist. Men beseft niet, dat wie geschiedenis in ere wil houden, geen afbreuk hoort te doen wat na 1627 gebouwd en gegroeid is.

Het Schootsveld gaat ruimte bieden aan nabootsing van de slag om Grolle. De boys van de compagnie zullen er romantisch spelen: tentje opzetten, potje koken en knallen met namaakkanonnen. Gekleed in authentieke kledij mogen ze Bourtangetje spelen. Het zij hun gegund. Het wordt weer leuk, als je in ‘Oost Gelre informeert’ leest dat bij de reconstructie van het mussenbergbolwerk de populaire Wilhelminabank niet weg hoeft. ‘Deze blijft gewoon staan’ meldt de gemeente troostend.

Dus op een plek waar herdacht wordt dat de Spaanse koninklijke macht werd verjaagd door het republikeinse leger van Frederik Hendrik, daar verdwijnen bomen en fonteinen, maar mag zo’n doolie bank blijven staan, al past die toch echt in een hele andere periode. Idee: verplaats het meubelstuk volgend jaar, in 2008, naar de Oranjebuurt. Historische aanleiding: het is dan 100 jaar geleden dat een andere Hendrik (Heinrich von Mecklenburg-Schwerin) bij de vorstin van die bank het kind verwekte, voor wie (ik meen) Geraard Cox vele decennia later zou zingen: “Arme ouwe, blijf maar zitten op je troon”. Plant op de plek van die anachronistische zitplaats een van de op barbaarse wijze verwijderde eiken. Dan zijn we weer een beetje bij de tijd.

(Johan Meurs)

Achterhoek Nieuws, 18 sept. 2007

(Vesting)wark in uitvoering!!!

Ik zal mien normaal neet zo gauw met Grolle bemeuien,
Moar ’t is toch schandalig dat zulke mooie beume doar neet mag blieden greuien.
As de Gemeente disse mooie beume an de grond wil leggen,
Wordt ’t toch hoge tied umme ’t vertrouwen van dit bestuur op te zeggen.
Veur zonne enkeling dee noar disse vestingwarken kump kieken,
Mo’j doar zo’n mooi stuksken Grolle veur verzieken????
Dee vestingwarken interesseert misschien moar ne enkeling,
of misschien zelfs gin hond.
Loat lever “dat mooie harte van Grolle” gezond.
(John Toebes, Lichtenvoorde)

Achterhoek Nieuws, 18 sept. 2007

Bomen (17)

Ik wil dat er op de Kanonswal een bord komt te staan, zo’n bord op een paaltje, een informatiebord. Bovenaan staat: ‘Geachte Grollenaar en geachte toerist’. Daaronder volgt een uitgebreide uiteenzetting over deze plek en over waarom deze plek zo belangrijk is voor de geschiedenis van vestingstad Groenlo. De bedenkers van dit stuk tekst kunnen zich volop

uitleven en de lezer bestoken met Spanjaarden, schootsvelden, bastions, veldslagen, musketten etc. Bijna onderaan het bord volgt een verwijzing naar het compleet nagebouwde Mussenbergbolwerk: '300 meter naar links' met een pijl. Op het voormalige Grolsch-terrein om precies te zijn, schaal 1 op 1 en helemaal zoals het toen was. Helemaal onderaan het informatiebord staat het belangrijkste stukje tekst: 'En weet u, geachte Grollenaar en geachte toerist, waarom we dit bolwerk daar hebben nagebouwd en niet hier op deze plek? Omdat hier prachtige bomen staan, daarom. Al generaties lang staan hier prachtige bomen waar hele volksstammen van genoten hebben en nog steeds van genieten. En als u dacht dat we deze bomen zouden neerhalen om hier een of ander 17de eeuws bolwerk te realiseren, heeft u het mis, helemaal mis.

Maar dat bord komt er niet, of wel? Waarom zou het de Kanonswal beter vergaan dan de Maliebaan? Nee, dat bord komt er niet. Sterker nog, het bord is er simpelweg niet, het zit namelijk voor de koppen van de bedenkers van dat belachelijke plan!

(Tim Ebbers, Groenlo)

Groenlose Gids, 20 sept.'007)

Onderstaand verhaal speelt zich af op zo maar een dag in het jaar 2010.

Jan de hoofdrolspeler in het verhaal werkt in de toeristische sector. Hij werkt bij een bedrijf dat is opgericht met als doel om (nieuwe) toeristische arrangementen te ontwerpen en samen te stellen voor Groenlo vestingstad. Om zodoende de toeristen die de vestingstad bezoeken een scala van arrangementen en activiteiten aan te kunnen bieden.

Grolle 4 oktober 2010

Jan de Groot moet deze morgen al weer vroeg uit de veren. Jan werkt bij een toeristisch bedrijf dat is opgericht na de geweldige impuls die Groenlo Vestingstad heeft gehad in 2007. Na de zeer drukke zomer begint men in oktober 2010 weer in rustiger vaarwater te komen. Het is vandaag een rustige dag want er arriveert vandaag 1 bus met toeristen. Om 10.10 uur arriveert de bus bij de parkeerplaats in de Kloostertuin. De toeristen zijn zeer uitgelaten als Jan hen welkom heet in de vestingstad. Ze hebben al veel over Groenlo gehoord, maar willen het toch met eigen ogen zien. De Slag om Grolle die in 2008 is gehouden, heeft zijn sporen nagelaten. Vele radio en tv-stations deden er al dan niet live, verslag van de Slag om Grolle. De toeristen worden ontvangen in de bovenverdieping van de stadsboerderij in de Notenboomstraat. Als iedereen voorzien is van koffie neemt Jan het woord. Hij begint op serieuze toon en hij vertelt dat als het gemeentebestuur van Oost Gelre in september 2007 niet het besluit had genomen om toch te kiezen voor het kappen van de twaalf bomen op het Noorderbastion (Kanonsbulten, Mussenbergbolwerk) hij hier vandaag niet had gestaan. En dan had het bedrijf waarvoor hij nu werkt niet zoveel mensen in dienst gehad. Het kappen van de bomen heeft wel wat voeten in de aarde gehad. De diverse historische verenigingen werden in het voorjaar van 2007 nog bejubeld door de Groenlose bevolking omdat ze de plannen konden voorkomen waarbij het Noorderbastion voor een groot gedeelte afgegraven zou worden. Hiervoor in de plaats zou een grote stalen wand komen. Ze hebben dit gelukkig kunnen voorkomen aldus Jan, maar hiervoor moest een groot offer gebracht worden in vorm van het kappen van oude bomen. Bij een ander project op de Maliebaan werden ook zeer veel bomen gekapt. Hiertegen was vooraf geen verzet gekomen, ook niet uit de buurt (men had een informatieavond kunnen bijwonen?) Maar er kwam geen enkel bezwaar tegen de aanvraag voor de kapvergunning. Ook op de speciale informatieavond op 14 juni 2007 over Groenlo vestingstad lieten veel Grollenaren verstek gaan. Pas toen ze de motorzaag hoorden werden ze wakker, maar toen was het al te laat, aldus Jan. Er kwam wel een handtekeningactie om de bomen te sparen op het Noorderbastion. Waar de historische verenigingen eerst werden

bejubeld werden ze nu verguisd. Ze kregen allerlei verwensingen en bedreigingen naar hun hoofd. Veel Grollenaren hebben zich toen wolven in schaapskleren getoond. Jan vertelt dat er 1100 handtekeningen zijn opgehaald tegen het kappen van de bomen. Maar ja wat wil je met suggestieve vragen als “Mevrouw of meneer wilt u een handtekening zetten tegen de bomenkap?” Een van de aanwezige toeristen valt Jan in de rede en zegt dat elk weldenkend mens natuurlijk tegen bomenkap is. Maar in het geval van het Noorderbastion was een eerlijke uitleg van de handtekeningenjagers zeker wel op de plaats geweest. Even later zegt iemand uit het gezelschap heel gevat: “Nou Jan dat is hetzelfde als je aan iedereen zou vragen “Meneer of mevrouw, wilt u een handtekening zetten om er voor te zorgen dat we minder belasting gaan betalen?”

Dagindeling

Jan gaat verder met zijn uitleg. Via een powerpointpresentatie krijgen de toeristen allemaal goed in beeld wat ze die dag allemaal kunnen doen in Groenlo. Men kan zijn eigen dagarrangement zelf samenstellen. Zo kan men kiezen uit o.a. de volgende zaken: bezoek stadsmuseum, bezoek aan oude Calixtus met hierin de 3D presentatie over de Tachtigjarige Oorlog (uniek in Nederland). Bezoek aan het Noorderbastion (met gids). Voor de lange afstandslopers zijn er verschillende prachtige routes rondom de stadsgracht en de circumvallatielinie. Had Groenlo voorheen eigenlijk alleen maar de bierroute, nu heeft het nieuw opgerichte bedrijf waar Jan voor werkt vijf verschillende routes ‘ontworpen’. Verder kan men het Schootsveld bezoeken waar onder andere te zien zijn de geschutsbatterijen van de Slag om Grolle met de diverse loopgraven. Ook is er een prachtige kinderboerderij en natuurlijk het stadspark zelf, waar het goed toeven is. Voor de kinderen zijn er speciale speurtochten en kan men met behulp van een kaart op zoek naar de schat. Tussendoor kan men genieten van een heerlijke 17de eeuwse lunch in het voormalig Zalencentrum Meijer dat om is getoverd tot 17^e eeuwse herberg. Hier wordt ook het afsluitende 17e eeuwse diner genuttigd.

Nadat iedereen zijn dagarrangement heeft samengesteld, loopt het hele gezelschap over de Markt. Bij het stadhuis zien ze allerlei ambtenaren en TV-ploegen zenuwachtig heen en weer lopen. “Gaaf er wat gebeuren op het stadhuis Jan?” vraagt een toerist. Jan zegt dat hij het eigenlijk nog niet mag vertellen. Maar de burgemeester maakt over een half uur wereldkundig dat de circumvallatielinie die rondom Groenlo nog volledig in tact in de grond ligt op de werelderfgoedlijst geplaatst zal worden. Jan herhaalt nogmaals tegenover de toeristen wat hij hen vanmorgen heeft verteld. Als de gemeente Oost Gelre in september 2007 niet het besluit had genomen om de 12 bomen te kappen ten behoeve van de reconstructie van het Noorderbastion het allemaal nooit zover was gekomen. Na het bezoek van het gezelschap aan de indrukwekkende oude Calixtuskerk alwaar men de 3d presentatie over de Tachtigjarige Oorlog heeft kunnen bewonderen loopt men richting de Maliebaan. De toeristen willen ook graag dit gereconstrueerde stukje stadsgracht bekijken. Jan vertelt hun onderweg dat er ruim veertig bomen voor hebben moeten wijken. Maar zegt hij: “Niet alleen voor de reconstructie, maar ook voor de aanleg van een parkeerplaats en een nieuwe riolering”. De toeristen vergapen zich aan al het moois dat het Scherpenbergbolwerk nu te bieden heeft. En wat kun je het kantongerecht nu mooi zien. Dat kon tot aan 2007 niet vanwege de bomen aldus Jan. Hij vertelt dat het een publiek geheim is dat anno 2010 veel van de mensen die toen tegen de bomenkap waren nu het allemaal prachtig vinden wat er gerealiseerd is.

Mussenbergbolwerk.

Dan koerst het gezelschap richting het Mussenbergbolwerk, dat in de volksmond Kanonsbulten genoemd wordt. Via trappen komen ze bovenop het bastion, dat er indrukwekkend uitziet. Er staan drie kanonnen op zoals in de tijd van Frederik Hendrik. Jan wijst de plekken aan waar eens de oude bomen stonden. De toeristen zien dat de bomen echt niet konden blijven staan en ze merken op dat de reconstructie een meerwaarde is voor de

beleving als je hier bovenop staat. Jan zegt dat de gemeente Oost Gelre dat natuurlijk heeft laten meewegen in haar besluit om de oude bomen toch te kappen. Een toerist antwoordt daarop dat er op Mussenbergbolwerk nu een prachtig stukje geschiedenis te beleven valt en ze pas echt een beeld krijgt hoe indrukwekkend de wallen waren destijds. Het is een verantwoorde beslissing geweest zegt Jan en we hebben er iets geweldigs voor teruggekregen. De groep toeristen knikt instemmend.

Daarna neemt Jan afscheid van de groep. Zij hebben ervoor gekozen om na de lunch de lange vernieuwde grachtenwandeling te maken. Jan zegt tot slot: "Vergeet niet als je in de binnenstad komt om nog even langs de leuke nieuwe winkeltjes te lopen die er sinds 2007 zijn bijgekomen. Zoals het winkeltje met Oudhollands snoep. Jan tenslotte gaat weer naar het voormalige museum aan Notenboomstraat alwaar de Compagnie Grolle op de benedenverdieping bezig is voor de dag van morgen. Dan namelijk kunnen de toeristen kijken hoe de bevolking leefde in de Tachtigjare Oorlog. Het smidsvuur zal dan opgerakeld worden en er wordt brood gebakken en er is nog veel meer te zien. Aan het begin van de avond ontmoet Jan de groep toeristen opnieuw. Zij genieten in de herberg van het 17e eeuwse buffet. Er heerst een uitbundige stemming. Het dagje Groenlo was fantastisch en de toeristen drukken Jan nog op het hart: "Maar goed dat jullie gemeentebestuur in september 2007 de 12 bomen toch heeft laten kappen, anders hadden wij niet zo'n geweldige dag gehad."

Grollenaren, er is veel geschreven over de bomenkap op de Maliebaan en de Kanonsbulten. Wij hebben met dit verhaal een voorbeeld willen geven hoe een gewone dag in 2010 eruit zou kunnen zien in het Groenlo van de toekomst. Maar dan is het wel noodzakelijk dat de beoogde bomenkap doorgang vindt teneinde de reconstructie van de Kanonsbulten goed te kunnen doen. Wij hebben het beste met Groenlo voor en willen met Groenlo toeristisch vooruit en dat gaat helaas met offers gepaard, in dit geval een aantal bomen. Maar we krijgen er straks een prachtige Kanonsbulten voor terug, geloof ons. Dus, wat willen we als Grollenaren, willen we 'Groenlo Vestingstad' of willen we "Groenlo slaap maar verder stad?". Wij staan derhalve in dezen achter de gemeente Oost Gelre.

St. Vrienden van de Grolse Kanonnen

Neergelegd op de informatietafel in de bibliotheek in Groenlo, 14 september 2007

Wat mij nog het meest irriteert rondom de schandalige Grolse bomenmoord is de hooghartige houding van enkele wethouders in de regionale pers die de massale protesten afdoen met opmerkingen als "voor dit vestingstadbeleid hebben we nu eenmaal gekozen" en "we nemen die 1100 handtekeningen voor kennisgeving aan". Ik hoop dat de betreffende personen en hun aanverwante partij bij de eerstvolgende gemeenteraadsverkiezingen genadeloos worden afgestraft voor hun stuitende arrogantie!

Nog een tip voor de nostalgische strijders van de Compagnie Grolle: ga eens een tijdje naar bij voorbeeld Uruzgan, daar kun je heerlijk met kanonnetjes spelen!

(Dick Grooten, Groenlo)

Neergelegd op de informatietafel in de bibliotheek, sept. 2007

Kappen dat kappen De Slag om Grol

Kanongebulder bereikt mijn huis, het is een vreselijk geluid. Mijn dieren worden onrustig, de tuinvogels duiken in dekking, ik krijg kippenvel. Op t.v. worden de slachtoffers van een

aanslag elders op de wereld weggedragen of bij elkaar gezocht. Kinderen met grote, lege ogen en hongerbuikjes kijken naar de resten van hun stad, van hun huis, van hun ouders. Een stem vraagt: "Hoe haal je de oorlog uit een kind?"

Mijn buurkinderen fietsen langs: "Ze zijn al begonnen. We missen de hele oorlog." Met mijn gasten ga ik ook op weg. We zouden langs de gracht wandelen, kijken naar de ijsvogel, boomklevers en de verschillende vogels van de rode lijst, die hier nog voorkomen, al wordt het aantal ieder jaar minder. Maar de Slag om Grol wordt nagespeeld, dus geen rondje gracht voor ons, geen dierenparkbezoek voor onze kleinste gast. We gaan maar even bij de Slag kijken, er zou ook een markt zijn met allerlei ambachten en edelsmeden in actie.

Het kanongebulder duurt voort, er klinkt gejuich en applaus. Ik zie de lege kinderogen van de t.v. voor me. Bij de triplex stadspoort staan soldaten van hetzelfde materiaal, meer van dat spul staat in de verlaten winkelstraat, geen vogel te zien hier. Met de auto kun je de stad vandaag niet in, maar we moeten toch opzij voor een suv met een aanhanger. Iemand in een roodblauw soldatenpakje zit achter het stuur. We gaan op het kanongebulder af. Op de wal tegenover het slagveld staat een tribune met toeschouwers. Aan de overkant van de gracht hangt een vieze mist. De dieren in het dierenpark zitten verstopt. Weer een schot, het publiek juicht en applaudisseert, een rookwolk voegt zich in de mist, er is niets van het slagveld te zien. Gelukkig is er een luidspreker met een verslaggevende stem. Het publiek juicht weer en klapt. Een handjevol verklede Grollenaren loopt over een tijdelijke brug over de gracht de mist in. Handig die doorsteek, hadden ze dat toen maar gehad.

De suv staat naast het grasveld, uit de aanhanger komt geen paard zoals we verwachtten, maar dozen met belegde broodjes en koffiekannen. De luidspreker zegt: "Wilt u geen musketten en hellebaarden op de geparkeerde auto's leggen? De lijken kunnen zich naar De Markt begeven voor de koffiepauze."

Wij gaan op zoek naar de marktkraampjes, we zien alleen een paar stalletjes met benodigdheden voor de slag en een kraam met herinneringsbekers. De rest zal wel aan de pest zijn gestorven. Nergens kunnen we koffie drinken, alles is dicht. Op onze terugtocht is de stad leeg op een of twee verklede mensen en een horde houten klazen na. Wij gaan naar Winterswijk!

Onze gasten besluiten om niet meer hier naartoe te komen: "Let op. De volgende stap is dat ze al die bomen en alle groen weghalen, omdat ze geen onbelemmerd schootsveld hebben. Kom maar naar Amsterdam volgend jaar, de bomen langs de grachten zijn zo mooi om deze tijd en er is allerlei leven te zien."

Het werd ons laatste rondje Groenlo met gasten. Toen we hier kwamen in 1973 werden we aangetrokken door het groen. Elke straat had zijn eigen boomsoort. Ons werd verzocht heggen aan te planten, geen schuttingen te plaatsen en in onze tuin konden wel wat bomen staan. Voorjaar en herfst waren prachtig. Onze vrienden kwamen kersenbloesem kijken en met onze jeugdnatuurgroepen konden we op veel plaatsen terecht om vogels te leren herkennen. Elke flinke vorstperiode werden de bomen in de straat bevolkt door koperwieken en kramsvogels, boomklevers zaten met tientallen in de groepjes bomen, brandnetelveldjes met nachtegalen in overvloed, jarenlang zat in de boom bij het kanon een spechtnest, eekhoorns en vleermuizen lieten zich vaak zien op de wallen. En achter het dierenpark vonden we altijd de wiewaal.

Maar veel bomen zijn in de laatste tien jaar verdwenen, de vogels gingen mee, onze grachtentochten ook.

'Dat is niet meer van deze tijd', hoor ik nogal eens als er weer iets moet verdwijnen. Tuinen van deze tijd zijn grindwoestijnen of geharkte dodenakkertjes. Als de buurtuin of het gemeentegroen je niet bevalt, vergiftig je de boel. Doodskistbanken op de Markt, stenen waarop je uitglijdt en om helemaal bij de tijd te zijn gaan we ons stadje aanpassen aan een

slag in de zeventiende eeuw. Wel worden de laatste oude huizen en gevels verwijderd, want die zijn niet meer van deze tijd, we zijn immers modern. Echte steden als Amsterdam, Parijs en Londen sparen geld noch moeite om hun bomen te beschermen en de wortelstelsels in kaart te brengen, zodat grondwerkers kunnen zorgen dat de bomen en hun wortels niet beschadigd worden. Maar hier in Groenlo worden de reuzen gekapt en hoopt men dat bij de grondwerkzaamheden de rest vanzelf doodgaat.

Van mij mag iedereen oorlogje spelen, maar van het leven moeten ze afblijven. In deze tijd heeft de stad gezonde lucht nodig, zuurstof en habitats voor dieren. Alle vogels en hun habitat zijn beschermd, dat is niet voor niets. Er is al zoveel weg, hoe moeten we ooit het CO2 compenseren van al die steeds groter wordende auto's of doen we allemaal de auto weg? Welk groen zuivert de walmen van al de barbecues? Waar moeten al die kauwtjes en spreuwen heen die nu hoog in boomgroepen slapen, het liefst buiten de menselijke bebouwing? Bij elke wijk die gebouwd wordt verdwijnt een slaapplek, de overgebleven plekken zijn overvol en er wordt al gevochten om een plaatsje. Zij kunnen straks alleen nog terecht in de tuinen, enig idee wat dat aan overlast geeft? En dan? Doodschieten of vergiften? Dat schijnt modern te zijn. We kunnen de bomen vervangen, herplanten op een andere plek, maar het duurt wel honderd jaar voor we weer echte bomen hebben. En waar herplanten we? Volgens de berekeningen van de bomenstichting zijn er 1800 jonge bomen nodig om dezelfde hoeveelheid zuurstof te leveren als een honderdjarige boom afgeeft. Zetten we die aantallen in de particuliere tuinen? En wat doen we als er een groep komt die graag terug wil naar de tijd voor het christendom? Alle kerken slopen? Misschien moeten we wel terug naar de oertijd, zonder mensen.

Bij de Slag heeft men gevochten om de leefgemeenschap te behouden, dat moeten we in 2007 weer doen. Voor het behoud van onze stadstoekomst, niet om een museumstuk te worden.

Het zal u misschien duidelijk zijn. **Ik maak bezwaar** tegen de kap rond de vestingstadwerken. Op grond van de vogel- en habitatwet en alle andere regels die dit soort kaalslag verbieden. Voor mij en mijn medemensen in deze stad, omdat onze zuurstofvoorziening ernstig wordt aangetast. Men rukt de stad de longen uit. Omdat het leefgenot hier aanzienlijk wordt verlaagd. Omdat ik grote problemen zie komen met deze ontwrichting van het natuurlijk evenwicht. En omdat ik geen onderdeel van een museumstuk wil zijn.

(Marja Hoffmann- Van Vonno, Groenlo)

Neergelegd op de tafel in de bibliotheek (sept. 2007)

Praat recht wat krom is

Marx heeft er in het eerste deel van het kapitaal niet zonder genoegen op gewezen dat de grote Romeinse dichter Ovidius het al wist. En het college van burgemeester en wethouders van de nieuw gevormde gemeente Oost Gelre blijkt het ook te weten. In hetgeen volgt zal ik proberen uit te leggen wat Ovidius omstreeks het jaar 0 al wist.

Het Colosseum te Rome zou men kunnen reconstrueren. Hetzelfde geldt voor het Olympisch Stadion te Amsterdam, voor de z.g. ruïnekerk in het Noord-Hollandse Bergen, voor het voormalige slot van de heren van Assendelft, thans onder de naam slot Assumburg als jeugdherberg in gebruik, in Heemskerk en voor het water de Delft waarnaar Assendelft genoemd is. Niet gereconstrueerd kunnen daarentegen meer worden de Zuiderzee en de wereldberoemde oude St. Odulphus kerk te Assendelft. Gereconstrueerd kan namelijk alleen worden waar nog behoorlijk wat van over is. De z.g. vestingwerken te Groenlo kunnen dus niet worden gereconstrueerd. Hadden ze wel gereconstrueerd kunnen worden, dan zouden de

inwoners van Groenlo zich vermoedelijk niet massaal tegen de reconstructie hebben verzet. Dan had namelijk niet, zoals nu, veel vernield behoeven te worden van wat oud, vertrouwd maar bovenal mooi was.

Na de “reconstructie” van de vestingwerken komt er in Groenlo een z.g. cultuurpad. Nu ben ik geen stadshistoricus, maar toch was het mij wel onmiddellijk duidelijk dat met cultuurpad in dit verband niet een in een terrarium gefokte pad wordt bedoeld. Maar wat dan wel? Het woord reconstructie staat nog wel in mijn oude, tweedelige z.g. Grote Van Dale van 1976, maar het woord cultuurpad niet. De cruciale vraag in dit verband is natuurlijk wat cultuur is. Voor de oorlog waren er in het z.g. Nederlands-Indië cultuurondernemingen werkzaam. Dat waren bedrijven die thee-, koffie-, rubber- en mogelijk andere plantages hadden aangelegd en in stand hielden ter voortbrenging van thee, koffie, rubber en mogelijk andere z.g. koloniale producten. Maar cultuur in die zin zal in het onderhavige verband wel niet bedoeld zijn.

In mijn jeugd stond in de onderwijzersbibliotheek van de r.k. jongensschool te Assendelft onder meer het boek “Leer der kuisheid” van pater Duynstee. Dat was geen toeval, want in diezelfde tijd kregen in Italië jongelui die trouwden, op staatskosten gratis de pauselijke encycliek Casti Connubii (Van het kuise huwelijk) mee naar de huwelijkskamer. Er bestond in mijn jeugd dus een wat men zou kunnen noemen kuisheidscultuur. Bovendien was in diezelfde tijd elke vrijdag een onthoudingsdag en was er daarnaast nog de z.g. veertigdaagse vasten. Zelfs waren er in die tijd dagen waarop gevast en onthouden moest worden. Dat waren de z.g. vasten- en onthoudingsdagen. Er bestond in mijn jeugd dus ook een wat men zou kunnen noemen vasten- en onthoudingscultuur. Gelukkig is dat verleden tijd. In plaats daarvan heerst er nu een sekscultuur en een vreet- en zuipcultuur. Toch denk ik niet dat het a.s. cultuurpad in Groenlo een soort tippelzone zal zijn waar leuke jonge meisjes en viriele jongemannen hun diensten gratis of hooguit tegen een kleine vergoeding aanbieden. Ook verwacht ik niet dat langs het cultuurpad op geringe afstand van elkaar grote vaten zullen staan waaruit gratis of tegen een kleine vergoeding naar believen het bekende Grolsche nat kan worden getapt.

Bij cultuur denk ik in de eerste plaats aan wat te zien is in de National Gallery te Londen, het Louvre te Parijs, het Prado te Madrid en de Musei Vaticani te Rome. Maar bij mijn weten heeft Groenlo in de loop der eeuwen geen schilders opgeleverd van het formaat van de in Assendelft geboren en ook lang getogen schilder van kerken Saenredam. In het woord cultuurpad zal met cultuur dus ook cultuur in deze zin niet bedoeld zijn. Vermoedelijk zijn in het woord cultuurpad met cultuur in de eerste plaats de nu nog te “reconstrueren” Groenlose vestingwerken bedoeld. Aangezien die grotendeels nep zullen zijn, lijkt me echter de naam neppad juister.

Op het oude gemeentehuis van het letterlijk aan Assendelft grenzende dorp Westzaan staat met heel duidelijke letters *Suum cuique dare hic opus atque labor* (Aan het ieder het zijne te geven, daaraan wordt hier hard gewerkt). Misschien overweegt het college van burgemeester en wethouders van Oost Gelre op het ter verlaging van de kosten te bouwen grote nieuwe gemeentehuis de woorden te plaatsen uit de gemeentegids dat de gemeente “werkt aan een open, heldere communicatie met de inwoners”. Ik zou dat jammer vinden. Ook het nieuwe gemeentehuis van Oost Gelre verdient een Latijnse tekst. De aan het begin van dit stukje bedoelde woorden van Ovidius “*Nominibus mollire licet mala*” (Het is geoorloofd verkeerde dingen met woorden te vergoelijken) lijken mij een goede keuze. (K. Trompert, Groenlo)

De laatste tijd wordt mij herhaaldelijk de vraag gesteld waarom het Mussenbergbolwerk “Mussenbergbolwerk” heet. Graag wil ik in deze tijd waarin de geschiedenis door zo vele Grollenaren intens beleefd wordt, met name het jaar 1627, antwoord geven op deze opeens zo actueel geworden vraag. Ik doe dit in mijn pas verworven hoedanigheid van stadshistorica. Het zat zo, beste Grollenaren.

Het begon eigenlijk al in de herfst van het jaar 1626. Lang bleef het groen aan de bomen en de mensen genoten van het heerlijke, zachte weer. Begin november kon men nog zonder wambuis buiten lopen. Eind december was het weliswaar wat kouder geworden, maar er was zelfs nog geen nachtvorstje geweest. Het jaar 1627 begon en ook januari en de daarop volgende maanden bleef de temperatuur ver boven nul. Regenen deed het wel behoorlijk en het was vaak somber weer. Een kwakkelwinter dus. De in Grolle verblijvende Spanjaarden dachten met weemoed terug aan hun vaderland waar de zon veel overmoediger scheen dan in dit land van mist, nevel, nattigheid en laaghangende bewolking. Het gevolg van al dat kwakkelweer was dat de natuur goed van slag was. Ja, beste Grollenaren, dat kon toen ook al en in die tijd wist men nog niets van CO₂, het gat in de Ozonlaag en de milieuvervuiling.

Er werden opeens in het voorjaar van 1627 heel veel mussen gesignaleerd. Hoe dat kwam, daar kan men slechts naar gissen. De vorst had hun aantal niet kunnen decimeren, omdat die er niet geweest was en de winteruil (*strix hiberna*), hun natuurlijke vijand, was naar koudere streken uitgeweken. Beide factoren zouden een verklaring kunnen zijn voor het grote aantal mussen. Maar wie ben ik, een zelfbenoemde historica, maar beslist geen biologe. Hoe het ook zij, het was knap lastig al die mussen. Niet alleen maakten zij veel lawaai met hun getjilp en gekwetter, maar zij fladderden ook zeer hinderlijk om de burgers heen, bevuilden met hun uitwerpselen huizen en gebouwen. In zo dichte zwermen vlogen zij door de lucht dat het zonlicht erdoor getemperd werd. Ook de Spanjaarden maakten zich er ongerust over. Zij wisten dat de Staatse troepen binnen niet al te lange tijd toch weer een poging zouden gaan ondernemen om Grolle in te nemen. Zij hadden zich er goed op voorbereid. Met behulp van wat potige Grollenaren hadden zij de vestingmuren bedekt met een laag aarde. Dat was al enkele jaren tevoren gebeurd. Door de beschermende laag aarde waren de vestingmuren beter bestand tegen de inslag van vijandelijke kanonskogels. Intussen waren die aldus ontstane heuvels met gras en struikgewas begroeid. De kanonnen van Spaanse makelij stonden boven op het Noorderbastion. De stadspoorten werden 's avonds goed gesloten en boven op het bastion was steeds een wacht aanwezig die uitkeek of de vijand er nog niet aankwam. Telefoon en mobieltjes waren er nog niet in die tijd, moet u weten.

Maar nu die mussen. Ze zaten overal en zelfs op de kanonnen schaamden ze zich niet om hun uitwerpselen te laten vallen. De kanonnen zagen er verschrikkelijk uit. Het glimmend, zwarte metaal was verdwenen onder een dikke, witte laag van mussenuitwerpselen. Het ergste was dat ze ook nog te glibberig waren om aan te pakken. “Hier valt niet mee te schieten” verzuchtte Miguel”, eerste kanonnier van het Spaanse leger. “er moet iets gebeuren.” Diezelfde avond nog was er een vergadering in het Raadhuis op de markt. Don Carlos, de Spaanse commandant, Miguel, enkele Spaanse officieren en een paar vooraanstaande Grolse burgers waren daarbij aanwezig. Eerst had men in de herberg een gezamenlijke maaltijd genoten. Paella stond er op het menu en de Grollenaren hadden het Spaanse hapje zeer weten te waarderen, evenals de krachtige rode Spaanse wijn. Don Carlos legde aan de aanwezigen uit wat de reden was van deze vergadering. Er viel een stilte en men dacht na. Hein Op den Akker nam het woord. Hij vertelde hoe zijn grootvader hem als kleine jongen geleerd had hoe je sijsjes kon vangen. Gewoon wat lijm op een stokje doen en dan maar wachten totdat er een sijsje op dat stokje ging zitten. Het sijsje kwam, kon niet meer weggkomen en je doel was

bereikt. Don Carlos noemde het idee van Hein: het ei van Columbus. Die Spanjaarden toch! Men besloot het plan uit te voeren. De stadsomroeper kondigde de volgende morgen aan dat aan alle burgers verzocht werd mee te werken aan het mussenvrij maken van Grolle. Daartoe moest een ieder een kroesje lijm afhaken bij de smidse, gelegen naast de Polvertoren, en met dezelve lijm alle delen rond het eigen huis insmeren waar de mussen mogelijkerwijze zouden neerstrijken. Dit alles in het belang van de veiligheid van de stad. Zegt het voort! Zegt het voort! Op het Noorderbastion, waar de plaag het hevigst was, zouden de Spanjaarden zelf de kanonnen met lijm bestrijken. Alle gevangen mussen moesten ten bewijze worden ingeleverd op het Noorderbastion. Zegt het voort ! Zegt het voort!

En zo geschiedde het. Het middel van Hein Op den Akker werkte perfect. De arme mussen werden bij duizenden gevangen en op een grote hoop gegooid, middenop het Noorderbastion. Het was een gruwelijk gezicht. De berg mussen was bijna twee meter hoog en sinds die dag wordt het Noorderbastion ook wel Mussenbergbastion genoemd. Is het verwonderlijk dat men in Groenlo heden ten dage nog maar zelden een mus ziet?

(Trix Trompert)

Achterhoek Nieuws 30 oktober 2007, Gelderlander 27 oktober 2007

De Groenlose bomensoap

Vol verbijstering volg ik nu al weken de ontwikkelingen rondom de inmiddels beruchte Groenlose bomenslag. Helaas is de Groenlose bevolking (waaronder ondergetekende) te laat wakker geworden om de schandalige kaalslag aan de Maliebaan nog tegen te houden; rondom de kapplannen bij het Noorderbastion is dat gelukkig heel anders. Wat mij persoonlijk in deze hele 'bomenslag' nog het meest irriteert, is de voortdurend hooghartige houding van de lokale politiek. 1.000 handtekeningen en 860 bezwaarschriften worden achteloos van tafel geveegd en puur voor de vorm worden er enkele infomiddagen opgezet. Onder het mom van 'de wethouder gaat de boer op'.....

Ook het toverwoord 'beleving', dat ik tot vervelens toe uit de mond van de verantwoordelijke wethouder en de projectmanager Vestingstadbeleid moet horen, klinkt mij wat vreemd in de oren. Is dat dezelfde 'beleving' die ik onderga als ik geniet van de prachtige 'ouderwetse' bestrating in de Beltrumsestraat en op de Markt, de grote betonblokken die her en der zijn neergeploft en het autoverkeer dat door de binnenstad raast en diverse gevaarlijke situaties oplevert voor wandelaars en fietsers?

Meest kwalijk is echter nog dat in de lokale pers en tijdens de raadsvergadering in Lieveelde en de bezwaarcommissieavond in De Bron de schijn werd gewekt dat de reconstructie van het Noorderbastion (Mussenbergbolwerk) was teruggebracht naar een zogenaamd plan 3 waarin 'slechts' 27 bomen het loodje zouden leggen. Mede als gevolg van een rapport van adviesburo BSI, en uiteraard (maar dat zal niet gauw worden toegegeven) de massale protesten.

Tot mijn stomme verbazing lees ik nu dat de gemeenteraad straks (midden november) ook nog steeds kan kiezen voor plan 2 waarin een ware kaalslag van het Noorderbastion plaats zal vinden!

Beste Groenlose bevolking, hoe lang gaan we deze misleidende en arrogante houding van ons gemeentebestuur nog tolereren? Ik snap dat de ergste woede en verontwaardiging inmiddels wat is afgezwakt, toch hoop ik nog op verdere initiatieven vanuit de bevolking om deze historische blunder te voorkomen!

P.S. Laatste nieuws is dat er in 2487 een reconstructie plaats gaat vinden van de Maliebaan en het Noorderbastion waarbij tientallen bomen worden herplant teneinde de situatie van juli 2007 zo natuurgetrouw mogelijk te herconstrueren, dit alles voor een stukje beleving!

Achterhoek Nieuws, 7 november 2007

Ach, Frederik Hendrik.....

Ach, Frederik Hendrik, was jij maar nooit gekomen
dan hadden we nu nog een Malieboom met bomen,
dan was het daar geen Scherpenberg gaan heten,
dan hadden we 1627 kunnen vergeten.
Nu hebben we dat jaar uit de kast gehaald,
en daarvoor een zeer hoge prijs betaald.
Als vestingstad worden wij op de kaart gezet,
een gouden plan, zo is het maar net!
Ook de Kanonswal moet eraan geloven.
Het enthousiasme valt niet meer te doven.
Een echte vestingstad moeten we zijn,
want dat vinden de toeristen fijn.
Met honderdduizenden komen ze kijken
en zullen ons dan zeer verrijken.
Het gaat toch immers op de poen,
waarom wij dit alles doen.
De Kanonswal moet een prachtig bolwerk lijken
en daarvoor moeten bomen wijken.
Wij ruilen bomen in voor kanonnen.
Geen vredesactivist heeft dat verzonnen.
Soldaatje spelen en schieten is ons vertier.
Ja, Groenlo is een stadje van plezier.
Het lijkt een heuse veldslag die wij spelen.
De toeristen zullen zich echt niet vervelen.
Zie ons daar lopen met lansen en speren!
Wij zullen de vijand mores leren!
De 17de eeuwse kledij staat ons goed.
Wij blinken allen uit door grote heldenmoed.
Zie ons daar vechten op de circumvallatielijn,
die loopt trouwens dwars door een industrieterrein.
Ook met de kanonnen is het lachen geblazen.
Ja, we nemen die Spanjaard te grazen.
Komt toeristen, komt hiernaar kijken!
Er vallen beslist vandaag nog lijken.
Van 't Spaanse bloed ziet onze stadsgracht rood,
want velen vonden hier de dood.
Tomatenketchup gebruiken wij daarvoor.
Dat moet u niet verder vertellen, hoor!
't Is allemaal een beetje nep,
maar we doen het voor de heb
en ook een beetje voor 't plezier,
want na afloop is er bier.
Dat vechten met hellebaarden
heeft ook nog cultuurhistorische waarde.

Het is 'ter lering ende vermaak'
en daarom een hoogst serieuze zaak.

Ach, Frederik Hendrik, was jij maar nooit gekomen,
dan hadden we nu geen zorgen om de bomen!

(Trix Trompert)

Groenlose Gids, 15 november 2007

1627 – Buut of Klucht ? (deel 1)

Hendrik steet met ziene viefentwintigdoezend huurling'n veur de poort'n. Hef zich inuhgravene.

Hendrik??Joa ie wet wal, den van Oranje. Van Oranje? Oranje door mot weej in Grolle niks van wett'n. Oh nee? Dan meteen weg den boom. Welk'n boom? Noh, denne op den Mussenbarg. Den Mussenbarg! Nooit van u heurt. Jowal, den Mussenbarg. Door woar ze in 2007 dee beume kapp'n wilt. Oh den Kanonsbult'n bedoel ie. Zeg dat dan. En wat dat kapp'n betreft. Door hoef ie oe neet drok meer veur te maak'n. Noa tweedoezendzeuvene mai kapp'n waij wilt. Hoe minder greun hoe better. Hoef de gemeente ut ok neet te onderhouden. Is goedkoper. Nog ene zieligen boom op de markt den schril afstök beej dee zwarte vloere. Nee Groenlo is passé. Of ie moet het weligtierende onkroet metrekkenen.

Tot tweedoezendzesse heette zelfs de fusiegemeente Groenlo. Netjes democratisch gekozzen. Kon ok eigenluk neet anders want weej hadd'n er toch het greunste dorp van Nederland beejhregene. Moar dat kon toch echt neet. Dat ging ze toch te wiet. Democratie is mooi, moar allene as het volk boet'n Grolle ut ok good oetkump. Dus un betjen drok hier en een betj'n verbaal geweld doar. De krante vol en Oost Gelre was geboor'n.

T'is allene de grachte nog dee hum tegen hölt. Onze amigos oet ut land waor Sinterklaos vandan kump laot ut kanon bulder'n en bulder'n, de luppe is al helemoal roodgleujend, moar ut hölp niks. Ze zeet uhm neet ens. Den....oppassen ie kunt iemand van het koninkluk hoes moar zo gene anderen naam geff'n! Dat kan oe moar zo 250 dukat'n kost'n.

Maor joa, beste Grollenarren, net as in tweedoezendzeuvene steet ut kanon ok no, in zestienhonderdzeuvenentwintig, de verkeerde kante op. Ligt den stedebedwinger met ziene handlanger an de suudkante, op de schanze. Ut zal ok neet woar wehn. Van dee kante is veur Grolle nog nooit wat goods uhkommene.

En kiek dan toch, noo in 1627 hef dat kanon toch een mooi vreej schootsveld. Gene boom an dizze kante en genen ezel an de andere kante, dee den kogel veur den tied afvunk.

Maor joa, woar mow no op richten? Beltrum, Veurbeltrum? Joa, Veurbeltrum dat kon nog wal tot veur un paar joar geleden. Toen woonde d'r door wal ene den regelmaotig 'zevert' dat hee niks met Grolle te maak'n wol hebb'n. No in Berkelland zal he zich met een OZB-verhoging van 36% wal heppie veul'n. Joa, God straft grote boer'n, Fons.

Nog efkes weejt onze vlagge met den mooi'n goldenen leeuw in de met kroetdamp'n verzadigde loch. Ut lik wal karmisse op de wal. De compagnie Grol gif de bevel'n in ut Spaans. Tenminste dat denk ze. Genen amigo den d'r wat van versteet. Dus wat denk ie. Beurt met de pret, oet met de praot.

Oet den suudhook, hoeffe wie gene hulp te verwacht'n. Doar hep ze ut neet zo op ons Grolsen en as weej eens wat op ons falie kriegt, doar hep zee dan gewoon schik van. En een kanon hep ze ok al neet. Ne kei. Moar den is zo groot dat ze d'r neet met kunt smiet'n. Slöpp'n das ut enige. Moar joa, doar hew watan.

Bovvendien wat heij an un volk dat un heel'n zoaterdag hand in hand rond un dorpschoes geet stoan???

Good, beste Grollenarren, as niks meer hōlp dan mow nog moar uns kiek'n of d'r neet ene de grachte in kan. En as dee dan blif driev'n? Verbrann'n!

Deel 2 volgende week

René Hoijtink, Groenlo

Groenlose Gids, 22 november 2007

1627 Buut of Klucht (deel 2)

No.380 joar later worden weej, beste Grollenarren, sinds enkele joar'n weer opneej belaagt. Neet zo openluk as in 1627 moar slinkser. En wat blik? Weer, of better gezegd nog steeds, steet dat verdomde kanon de verkeerde kante op. No hew d'r zelfs nog zes neppers beej ukreegne. Zelfs ut ministerie van devensie van dee van Oranje hep dat in den Haag good uhkeurt. Moj oe toch veurstell'n? Woar dee zich nit allemaole met bezig mot holl'n. Un opbouwoffensief in Afganistan en nepkanonn'n in Grolle. En dan moar denk'n dat weej neet mettelt. Ok Grolle speult nog een behoorlijk deuntje met op het wereldtoneel, beste Grollenarren. Moar ja, ok dizze zesse stoat de verkeerde kante op. Op de Malibane! Kom op Compagnie...drèjen den kroam, want anders stelt dee negentigdoezend dagjestoeristen Jan, in tweedoezendtiene, nog helemoal de verkeerde vroagen. Joa, um Grolle in tweedoezendtiene weer te krieg'n as in zestienhonderdzeuvenentwintig hep ze in tweedoezendzeuvene veur honderdtwintigdoezend dukaat'n ne Graaf anuhstelt. Ne echt'n goochelaar. Een getalskunstenaar kuj better zegg'n. Zien vestingplan, joa zo pröt uh. Deur zien Vestingplan komt d'r vanaf tweedoezendtiene elk joar negentigdoezend dagjestoerist'n noar Grolle. En doarnoast wilt d'r ok nog eens honderddoezend per joar bliev'n sloapen. Joa, den Jan van de Compagnie, beste Grollenarren, krig ut nog hatstikke drok.

Tot tweejaar geleed'n wapperde nog fier onze blauwe vlagge met in het midd'n die gèle streep'n op ons stadhoes. Den schout, intuss'n al wal ne vrouwe, en ziene schepenen zaatn door met hun klarke'n te wark'n veur ons wel en wee. En no? No wilt ze d'r zo snel mogeluk oet. D'r schient een speciale zeekte in te heers'n. Synergie of zo iets. Joa, synenergie. Alle gemeenteroadsleed'n proat d'r oaver in de raod. Synergie, mot beheurlijk geveurluk wehn, want als ze d'r blijft zitt'n, zo zegt onz'n burg. En den kan ut wett'n, want den was al noar een half joar zeek, dan geet ons de genezing zeker een half miljoen per joar kost'n. De gemeenteroad zit dan ok al in Levelde beej Reijerink. Joa den schrif wal. Of zoll'n ze kotting krieg'n? De meeste ambenaar'n zit intuss'n al in Lechenvoorde. Weej mot ut doon met un beejkantoor veur ut kleine spul. Moar alsof dat nog neet genug is, wilt ze, veur zonne slordige zestien miljoen, eerder twintig dat zeuj zeen, een geheel neej gemeentehoes bouw'n. Ie vrog't oe toch af hoelange dee klarcken en de schout en schepenen doarvan tussen Grolle en Lechenvoorde op en neer kunt rieej'n. En hep ze ut neudig? Ie zoll'n denken van neet. Denk eens an wufte neejerwetse dinge as de digitale snelweg, mail'n, chatt'n en videoconferencing. Moar joa, beste Grollenarren, as den digitaal'n snelweg zo wordt as de Twenteroute no is, dan kan ut ok wal eff'n duur'n veur ans bunt. Veural rond het karkdorp stikt ut van ut rooie lech. En neet alene op de karke. Ie zoll'n hoast denk'n dat ze door ok wall'n hep.

En umdat dizze neeje zeekte bliekbaor alleen moar in Grolle heerst mot dat neeje gemeentehoes natuurluk in Lech'nvoorde komm'n. Laatste neejs is trouwens dat het ook doar

neet deur geet. Ze loat ut dorpsshoes door anpass'n, ze hept un dieltj'n met de rabobanke afuslott'n. Jaaaa..... Interactief wark'n neumt ze dat, geleuf ik. Of bedoelt ze doar wat anders met?? Ja soms wet ie ut neet. Soms vertelt ze den burger wat, en dan vertelt ze wat weer neet of ie woont gewoon te wiet weg dan heur ie ze blikboar neet of wilt ze oe neet heur'n en dan mot ze opneej den boer op. En woar zeet ie ze dan? In Grolle??....heel verwarrend allemoale. Om ons een betj'n tegemoet te komm'n wordt weej dan vestingstadsje. Vestingstadsje? Woar lik dat noa op. Soft. Vestingstad zoj bedoel'n. Met zwarte sarcofagen op de Markt, waor de auto's met 40 kilometer per uur stapvoets oaver hen ried noar de moderne drive-in-winkels en langs een modern-historische oetstraling veur de olde Callictuskarke. Jaaaa, da's nog eens wat um veur dartiendoezend dukaat'n feesteluk te open'n. En wie hef dat oetendeluk betaald?

Maor gelukkig ginne staal'n plaate deur den Kanonsbult'n. Gelukkig bunt d'r nog wat schepenen uhwest dee de eigen plate op tied uhsloopt hept en toen in ene kere helder van geest werd'n. Jammer dat zonne toestand neet langer anhölt. Alhoewel ik heure dat den Graaf no misschien zien veerde plan rond den Kanonsbult'n geet promoot'n. Hept ze dat roestige iezers soms aluhkocht?

Wat d'r ok gebeurt. Eén ding mot ze, beste Grollenaren, good begriep'n: Grol, dat klinkt stoer. Kort en krachtig. Fier. Met ne strak blauwe vlagge en ne leeuw as waap'n. Da's wat anders dan een dwarrelend vlinderken in lila pasteltinten. In tweedoezentiene steet weer wat te gebeur'n. Dan wordt het tied dat: Grolle weer Grol wordt. En dat weej den Grolsen wind weer eens duftig deur den Achterhoek loat weejen.

Alaaf.

(René Hoijtink, Groenlo)

Achterhoek Nieuws, 27 november 2007

Wetenswaardigheden over Mussenbergbolwerk

Op de informatiebijeenkomst over het Vestingstadproject die de gemeente de afgelopen weken voor ons burgers georganiseerd heeft, werden twee grote simulatie-foto's getoond van het Mussenbergbolwerk (de Kanonswal). Diezelfde foto's waren ook lange tijd te zien in de etalagevensters van ons Raadhuis. Hoe mooi die foto's ook zijn, zij geven ons toch niet alle informatie die wij nodig hebben om ons een goed oordeel te vormen over de twee alternatieven. Dat de meesten van ons erg tevreden zijn met de Kanonswal zoals hij er nu uitziet, daar wil ik het nu maar even niet over hebben.

Maar nu die foto's van de beide alternatieven, plan 2 : de kale versie en plan 3: de "beboste" versie met een kaal middenplateau en kale zijkanten. Zowel bij uitvoering van plan 2 als bij die van plan 3 verliest onze Kanonswal, wanneer hij wordt omgebouwd tot Mussenbergbolwerk, zijn ronde ietwat vrouwelijke vormen. Het gaat een soort kubus worden, die steil en hoekig uit de vestinggracht verrijst. Op die kubus kunt u wandelen. Op de foto's zijn duidelijk paden te zien. Maar wat op beide foto's niet goed uitkomt is, dat beide kubussen (die van plan 2 en die van plan 3) aan de grachtzijde een opstaande rand hebben. Die opstaande rand, ook wel borstwering genoemd als ik goed ben ingelicht, heeft een functie. Nu verwijs ik even naar de informatieavond waarop ons bij herhaling werd voorgehouden hoe belangrijk het is dat de toeristen en de inwoners van Groenlo (in die volgorde) zo'n bolwerk kunnen beleven. Men moet het gevoel krijgen alsof men terug is in dat roemruchte jaar 1627. Dat beleven, of we dat nu willen of niet, is essentieel. Geen vestingstad zonder beleving!

Wanneer u dus bovenop het Mussenbergbolwerk aan het wandelen bent, zult u tegen die rand aankijken en de wijde blik over de Halve Maan moeten missen. Met opzet gebruik ik het woord “missen”. Een mens houdt er nu eenmaal van om in de verte te kijken en de ruimte om zich heen te voelen. Daarvoor kan men naar zee gaan of op een hoge berg klimmen of – zolang het nog kan – op de Kanonswal gaan lopen.

In een door de AVRO verzorgde radiuitzending, die geheel gewijd was aan ons vestingstadproject, heeft de bedenker van al dat moois uitgelegd wat de functie is van die opstaande rand. Die opstaande rand beschermt u tegen de vijand. Zou deze u open en bloot daarboven zien rondlopen, dan was u wel een erg gemakkelijk doelwit voor de kanonskogels van Frederik Hendrik en de zijnen (beleven!) Wilt u daarentegen weten waar de vijand zich bevindt, dan is daar ook aangedacht. Er is een opstapje gemaakt. U klimt erop en kijkt. Het weidse uitzicht is terug en u ziet – zolang het nog duurt – de herten in de hertenkamp. Straks zal op die plaats het schootsveld komen. Dan wordt het pas echt beleven natuurlijk. Wanneer het opstapje voor u bezwaarlijk is, vanwege ouderdom of wat dan ook, zult u er genoeg mee moeten nemen dat u de Halve Maan niet meer van bovenaf kunt zien. Maar bovenop die kubus kunt u verder gewoon gezellig wandelen. Het is er wat kaal geworden zonder die twaalf bomen. En de vogeltjes, de vleermuizen en de eekhoorns zijn naar elders vertrokken.

Daarentegen staan er meer kanonnen en voor uw kinderen zijn dat ideale klimtoestellen.

In diezelfde radiuitzending hoorde ik een voor mij geheel nieuwe bolwerkterm: terre-plein. Aha, hoor ik u denken, zo iets als het Rembrandtplein in Amsterdam of het Plein 1813 in Den Haag. Wat is Plein 1813 trouwens een prachtige historische benaming! Mij lijkt het een goed idee om de Markt om te dopen in Plein 1627. Dat trekt nog eens toeristen! Maar wat dat terre-plein betreft, dat betekent toch iets anders. Het is een namelijk een Franse benaming en het betekent zo iets als platvorm.

Tot slot is het misschien wel aardig om u erop te wijzen dat Groenlo iets heel bijzonders heeft, waarin het zich onderscheidt van andere vestingsteden. Wij hebben namelijk een laag Scherpenbergbolwerk (dat trouwens niet op de juiste historische locatie is gereconstrueerd) en een hoog Mussenbergbolwerk. Ik vermoed dat dit gedaan is vanwege de diversiteit. In de antwoorden van de gemeente op de vragen die gesteld werden op de informatieavond, staat namelijk dat toeristen houden van diversiteit en uitdaging. En wat die uitdaging betreft, ook daaraan is meer dan ruime aandacht besteed. Twee heuse bolwerken, voorzien van levensechte, speciaal vervaardigde kanonnen staan tot hun beschikking. Het jaar 1627 kan optimaal beleefd worden. Wij gaan gouden tijden tegemoet!

(Trix Trompert)

Groenlose Gids, 29 november 2007

Vol verwachting klopt ons hart

Het is even stil geworden rondom de bomen van Groenlo, na alle pers, radio en tv. aandacht van de afgelopen maand. De bomen op de Kanonswal staan er gelukkig nog altijd in volle glorie en hun blad kleurt deze herfst haast nog mooier dan in voorgaande jaren, in alle denkbare geel, rood en bruin nuances. Tot vreugde van het overgrote deel der Grollenaren en tot vreugde ook van diverse groepjes toeristen uit de Randstad, die onlangs nog op de kanonswal geïnterviewd werden door verslaggevers van de AVRO en VPRO. Op de vraag of zij zich – staande boven op de hoge Kanonswal - konden voorstellen wat zich hier in het verleden allemaal moet hebben afgespeeld werd met een volmondig ja geantwoord. De informatie die zij daarvoor in het Stadsmuseum hadden opgedaan hielp daarbij een handje. De plek waar zij nu stonden gaf hun echt een authentiek gevoel. En op de vraag wat zij het mooiste vonden van die plek werd unaniem geantwoord: “de herfstkleuren”! Dat veel van de

bomen nu met kap bedreigd worden was wel even schrikken. “Die bomen zijn toch ook geschiedenis?”

Van hoeveel herfstkleurdragers er volgend jaar nog te genieten valt is ondertussen nog steeds niet duidelijk. Sinds kort wil de gemeente weliswaar interactieve burgers, die mogen gaan “meeweten, meedenken en meebeslissen”, maar de onduidelijkheid over wat er staat te gebeuren is voorlopig nog groot. Niet alleen over het lot van de bomen op de kanonswal, maar ook over de gevolgen voor het Grolse groen van tal van andere deelprojecten in het kader van het vestingstadbeleid. Want daarover is, in tegenstelling tot wat beloofd was, ook op de onlangs gehouden interactieve bijeenkomst in de Bron, nog altijd niets gezegd. En wat het lot van de bomen op de Kanonswal betreft: het wachten is nog altijd op het advies van de bezwarencommissie over het massale protest van de Grolse bevolking tegen de bomenkap en uiteindelijk op de stellingname van de Raad.

Vol verwachting en hoop ook op een goede afloop kijkt een grote meerderheid van de Grolse bevolking daar naar uit! Zo ook de leden van de actiegroep “Red de bomen” die met regelmaat bijeenkomen voor de goede zaak. Als betrokken én interactieve burgers willen zij graag meedenken hoe toeristen te helpen het historische verleden van onze vestingstad te “belevén”, zonder dat hiervoor het groen van Groenlo moet verdwijnen! Voor een deel gaat die beleving straks plaats vinden in de Oude Calixtuskerk, waar een fantastisch multi-mediaal Spektakel gaat komen, waar veel concurrerende vestingsteden jaloers op zouden zijn. Maar er is veel meer mogelijkheid om ook ter plekke het verleden te kunnen “belevén”: van bronzen maquettes die gedetailleerd zichtbaar maken hoe een nog kale wal er uitzag tot audio-toers met opdrachten, zoals sinds kort in Zutphen en andere Hanzesteden wordt aangeboden. Uniek in Nederland zou ook een visuele rondleiding via een speciaal mobieltje kunnen zijn, verkrijgbaar bij bijvoorbeeld de VVV. Hiermee kan het verleden draagbaar en zichtbaar worden gemaakt voor de toerist. De kennis om zo’n programma te ontwikkelen is aanwezig in Groenlo. Laat Groenlo daar gebruik van maken, dan kunnen de bomen gewoon blijven staan! Wijzelf én de toeristen zullen daar dankbaar voor zijn, want zo groen is Groenlo allang niet meer. Wat dat betreft hebben plaatsen als Eibergen en Lichtenvoorde ons al ver overtroffen. Zelfs hun industrieterreinen gaan verscholen achter groen, daar kunnen de Sliem en Laarberg een voorbeeld aan nemen. Kom op Groenlo, niet kappen maar planten moet de missie zijn!
(Peter Bettenhausen
Actiegroep “Red de Bomen”)

Achterhoek Nieuws, 19 december 2007

Ach Frederik Hendrik.....

Ach Frederik Hendrik, je bent weer teruggekomen.
Je stond daar op de wal te midden van de bomen.
Een witte pluim sierde je hoed,
't rode pak stond je zo goed.
Je kwam hier niet alleen, o nee!
Je bracht een hele optocht mee:
soldaten, vuurspuwers, monniken in pijen,
burgers en kinderen in lange rijen,
een troubadour en ook nog dieven.
Krentebrood was er naar believeen
en voor wie zin had, lekkere wijn.

Ja echt, het was een groot festijn.
Er was dan ook een hoop publiek.
De fanfare speelde marsmuziek.
De burgemeester droeg een Grolse shawl
en schepen Marieke sprak klare taal.
Jij Frederik, bood ons vijf kanonnen aan.
Het zal ze hier niet slecht vergaan.
Wij zullen erg goed op ze letten
en ze op een heel mooi plekje zetten.
Tot besluit hoorden wij twee maal een harde knal
van ons oude kanon daarboven op de wal.
Het was het einde van het feest,
dat echt een daverend succes was geweest.
De zon scheen en de wal in wintertooi
was ook die dag weer onvergetelijk mooi.
En neem me niet kwalijk dat ik het zeg:
de bomen stonden echt niet in de weg.
Ja Frederik, ze willen ze gaan kappen.
Wij kunnen dat in Groenlo niet goed snappen.
Doe jij een goed woordje voor ze bij de Raad.
Daar is een ieder mee gebaat,
want de Kanonswal die is van ons allemaal,
die zien we liever niet van boven kaal.
En als je zin hebt, Frederik, om hier nog eens terug te komen,
dan ontvangen we jou graag te midden van de bomen.

Kanonnenzondag, 9 december 2007

(Trix Trompert)

(een niet gepubliceerd bericht)

december 2007

Kanonnenzondag

We hebben in Groenlo een nieuwe ‘feestdag’: Kanonnenzondag. Wat we er mee moeten is mij niet duidelijk. In de krant is sprake van een geweldige optocht, met muziekkorpsen en het binnenbrengen van de replicakanonnen, die ons gouden tijden gaan brengen, uitdelen van brood en zingende koren, paarden en muziekkorpsen.

Op de Markt staat een handjevol mensen, meestal met kinderen, op de intocht der kanonnen te wachten. We hebben vrije ruimte voor het oude postkantoor, nu een eetgelegenheid. Het postkantoor was toegankelijk voor een rolstoel via een mooie helling. Helaas, deze helling is vervangen door erg ongestuvige traptreden. Frederik Hendrik voelt niets voor oorlogsslachtoffers in zijn etablissement.

Als de stoet van een onverwachte kant komt lijkt de markt toch nog vol te stromen. Een jonge man leest voor over staal en kracht, hout als symbool van souplesse en taaheid. De komende glorie van Groenlo en ijzeren paarden. Hij wordt door bazuinen overstemd. Vooral de cameraploeg draaiend om hem heen heeft een authentiek effect. Ook loopt er een troubadour, hij maakt mooie muziek op muziekinstrumenten, maar aan kostuum en muziekinstrumenten te zien, is hij verdwaald in de eeuw. Een blauwe tractor trekt een replica de markt op. Erop zitten twee verklede jongens van niet ouder dan 14. Hebben we kindsoldaten? Erachter komt een groep mannen en vrouwen in habijt, zwaaiend met flessen

en ‘pacem, pacem’ roepend. Vrij overbodig, het doel van een kanon is immers schieten en doden, oorlog heeft het nodig, geen vrede. Mannen spuwen vuur over ons uit. Tijd om te vertrekken naar de Kanonswal.

Daar staan boven op het bolwerk luidsprekers en burgemeester en wethouder. Al gauw komt de stoet eraan. Voorop nog wat kinderen, die voor de camera hun act opvoeren, de troubadour speelt. Na het kanon en de habijten volgt een zevenmansmuziekkorps uit Enschede. Het kanon wordt onderlangs de wal ergens geparkeerd. De mensen die het kanon volgden lopen de wal op, die meteen laat zien hoe mooi hij nu is. Iedereen past erop en heeft uitzicht op alle gebeuren. Het lijkt het eind van de stoet, zou de rest verdwaald zijn? Al gauw waart het rond: de kanonnen waren te zwaar, de wagens zakten door hun assen, vandaar de tractoren. Ook was het door het gewicht onmogelijk de replica’s de kanonsbult op te trekken.

Wij lopen onderlangs de wal om het kanon heen. Vanaf een kale plek op de wal schuift aarde naar beneden. Gelukkig houden de boomwortels de rest van de aarde vast en de stammen een echte aardverschuiving tegen. De boom met het groenespechtennest vangt korrels aarde op voor die het pad bereiken, niemand schuift met wal en al de gracht in.

Aan de overkant van de gracht raken de hinds in paniek bij het zien van al die mensen op de bult en bij de eerste geluiden door de luidspreker. Ze rennen rondjes om hun nachtverblijf op een komisch aandoende manier. Ze lijken op springveren te staan en hoppen met grote sprongen omhoog en tegelijk vooruit. Even lijkt het of ze de mensen uitlachen, maar hun paniek is echt, ze vluchten de beschutting in. Een hinde komt nog een paar rondjes hopsen, als laatste hoongelach. De bok staat in tweestrijd, moet hij zijn harem verdedigen of spoorlags verdwijnen? Hij schraapt eens met zijn poot en stoot even zijn gewei naar voren, waakzaam gericht op de kanonswal, de kalkoen schreeuwt boven de luidsprekers uit, waaruit de wethouder net galmt “...voorspoed en groei door kanonnen. Grollenaren nu beschermd en veilig...” De woorden waaien over een visser aan de gracht: “Wat een spektakel, die onzin kan alleen in Groenlo, allemaal Grolse wind.”

Ik blijf me afvragen waartegen we nu beschermd zijn en op wie die kanonnen gericht moeten worden? Op de troepen uit 1627 van Frederik Hendrik? Want die stond daar toch om Grol te bevrijden van de Spanjaarden? Die zaten in Groenlo, dan waren de kanonnen dus voor de Spanjaarden. Om op Frederik Hendrik te schieten. Vieren we dus Kanonnenzondag omdat er nu geschoten kan gaan worden op onze bevrijders?

In mijn zak vind ik de folder van de opening van de oude Calixtuskerk, met een foto van de kerk gezien vanaf een stadsdak. Prachtig, die eeuwenoude kerktoren omringd door oude kruinen van de bomen aan de gracht. Zal volgend jaar toch een ander plaatje geven. Want dat het kappen doorgaat staat voor de wethouder vast: we moeten ‘heilige huisjes’ offeren voor de geldstroom van de toerist, die komt met de kanonnen.

Toch kreeg ik vrijdag nog te horen dat na de gemeenteraadsvergadering de reconstructie misschien wel van de baan zou zijn. Daarom had de gemeente de bezwaarmakers nog geen uitspraak gestuurd, hoewel het commissieverslag al weken bij de gemeente ligt. Diezelfde woordvoerder gaf in de persconferentie de verzekering dat de volgende fase in de plannen van start gaat. De volgende plak van de salamiworst wordt geserveerd als de vorige nog op ons bord ligt. Is dat de Spaanse invloed, de burgers salami voeren op valse lucht?

Staan de kanonnen toch verkeerd gericht?

(Marja Hoffmann, Groenlo)

Achterhoek Nieuws, 8 januari 2008

Informatieborden

Ze zijn niet over het hoofd te zien, die informatieborden. Zelfs de meest kippige toerist kan ze niet missen. Overal zie je ze staan. Manshoog en houtig, maar voorzien van vrolijk gekleurde plaatjes, aan beide kanten nog wel. Heel wat leeswerk moet er gedaan worden door de ijverige toerist. En mocht deze afkomstig zijn uit het buurland Duitsland, dan is ook aan hem gedacht. “Calixtus Kriche” ziet hij op de plattegrondjes. Zou dat met Krieg te maken hebben, zie je onze Duitse toerist denken. Niet zo’n gek idee voor zo’n vechtlustig stadje als Groenlo. En wat een “muziekkoepeel” is, weet hij eigenlijk ook niet precies. Wie Frederik Hendrik is, hij zou het niet kunnen zeggen. Toch niet dezelfde als Friedrich Heinrich, zoals hij in de Duitse geschiedenisboeken genoemd wordt? Ja, zo valt er veel te leren voor wie maar wil. Frederik Hendrik wuift ons vanaf de plaatjes vrolijk toe met zijn rode hoed. En hoe vriendelijk is zijn toon! Wie had kunnen denken dat hij behalve een bekwaam en succesvol veldheer, ook nog zo’n grote kindervriend was? “Gegroet kinderen! Welkom in het stadje van plezier!”. Het lijkt wel haast of Frederik Hendrik in de leer is geweest bij mevrouw de Uil van de Fabeltjeskrant. Zij sloeg dezelfde toon aan: “Dag lieve kijkbuiskindertjes, en nu maar gauw naar jullie warme bedjes.” Maar dan die Frederik. Wat hij zegt, is toch wat minder onschuldig dan de verhalen van mevrouw De Uil. Vroeg voorgelicht als de jeugd tegenwoordig is, zullen ze zich misschien wel afvragen of in het stadje van plezier, huisjes van plezier staan en of in die huisjes van plezier geen meisjes van plezier wonen. O jee, de goede naam van de inwonsters van Groenlo dreigt door deze uitlating van Frederik Hendrik in gevaar te komen! Of misschien oppert hij ongewild een goed idee. Immers in Amsterdam hebben ze sinds korte tijd een probleem. De dames van de wallen (ook daar al wallen!) moeten er weg. Ze vinden dat in Amsterdam reuze spijtig, want vele toeristen komen extra naar Amsterdam om die dames te zien of te bezoeken. Maar wat willen wij nu juist, waarom hebben wij een vestingstadproject? U raadt het al: om veel toeristen te krijgen. Moeten wij niet een helpende hand uitsteken naar die ontheemde dames uit Amsterdam. “Je bent in de wereld om elkaar te helpen, niet waar, te helpen, niet waar?”, zo wordt er gezongen in een overbekend lied. En zo is het maar net.

(Trix Trompert)

Groenlose Gids, 17 januari 2008

Een terugblik op Kanonnenzondag

Herinnert u zich nog Kanonnenzondag? Dat was op 9 december 2007, nog geen vier weken geleden. Het was een drukte van belang in Groenlo. Wie waren er allemaal wel niet? De burgemeester, de wethouder, de raadsleden, de vrienden van de Grolse Kanonnen, de leden van de Compagnie Grolle, de leden van het G.O.V. en van de Hengelsportvereniging, de kinderen van Groenlo, hun vaders en moeders, opa’s en oma’s, ja kortom iedereen die in Groenlo woont of zich bij Groenlo betrokken voelt. Als al die mensen eens zouden terugdenken aan die zondag en zich dan zouden afvragen wat het mooiste moment van die dag was, geloof ik dat misschien wel bijna iedereen zou zeggen: daar boven op die wal, dat was het mooiste moment van de dag. De zon scheen, er was een vrolijke stemming, er werd muziek gemaakt en op dat middenplateau van de Kanonswal was er plaats genoeg voor al die bedrijvigheid, voor al die vrolijke mensen. Ik denk niet dat er iemand bij geweest is die op dat moment gedacht heeft: “O, wat staan die bomen toch in de weg!” of “stonden ze er maar niet, die bomen!” Gelukkig, ze waren er nog en ze zorgden juist voor een prachtig decor: zon, een groene heuvel met bomen die tegen een blauwe lucht afsteken, vrolijke mensen in kleurige kleding. Mooier kan men zich niet denken.

Tijdens de Landrooftocht op 6 januari, door veel mensen van buiten Groenlo bezocht, werd door iemand gezegd dat hij zich erg goed kon voorstellen dat onze Kanonswal vroeger een

bolwerk geweest is. Het was niet de eerste keer dat iemand van buiten Groenlo die opmerking maakte. Is het echt nodig om de Kanonswal te reconstrueren volgens het laatste ontwerp (plan 3) ? Dat houdt dus in een kaal middenplateau, een borstwering aan de bovenzijde, waardoor het vrije uitzicht op de Halve Maan verdwijnt, terwijl in totaal 15 bomen aan de beide zijkanten gekapt moeten worden. De gemeente beweert dat er daarvoor onder de Groenlose bevolking een breed draagvlak bestaat, met andere woorden dat de meesten van ons dat zo willen. Ik kan me dat niet voorstellen. De Kanonswal, zoals die nu is (een beetje opknappen is zo langzamerhand wel nodig), kan gewoon meedoen in het vestingstadgebeuren en daarin een prominente rol spelen, zoals die dat ook deed op Kanonnenzondag.
(Trix Trompert)

Achterhoek Nieuws, 29 januari 2008

Schootsveld of slagveld ?

Het ontbrak nog aan ons geluk: een schootsveld. Of moet ik zeggen ‘slagveld’, want het is toch de bedoeling om er de slag van 1627 na te spelen? Ook een behoorlijk bastion hadden we tot voor kort nog niet in Groenlo, laat staan een stadsboerderij, annex visrokerij en smidse. Zonder deze attributen kan men zich immers niet verplaatsen in het jaar 1627. Maar daar gaat verandering in komen. De Maliebaan is al veranderd in een bastion en heeft z’n oude naam van Scherpenbergbolwerk weer aangenomen. Het is weliswaar een laag bastion, waarop Spaanse en Grolse strijders onbeschermd blootgesteld worden aan het vijandelijke geschut van Frederik en de zijnen, maar het is een bastion. Dat valt niet te ontkennen. Keurig netjes, met strakke lijnen, ontboomd en ontbladerd ligt het daar. Aan een tweede bastion wordt gewerkt. Onze Kanonswal zal dan worden omgedoopt in Mussenbergbolwerk. En er zijn nog veel meer leuke plannen. Ja, wij inwoners van Groenlo worden door de gemeente Oost Gelre met weldaden overladen. Kosten nog moeite worden gespaard om Groenlo om te toveren in het aantrekkelijke vestingstadje van 1627. Wij kunnen dat jaar volop gaan beleven. Hoort u het gebulder van Frederik’s kanonnen? Hoort u het snuiven van de paarden, het gekletter van de wapenen, het gekerm van de slachtoffers? Ziet u als het ware de Spanjaarden en de Grollenaren angstig wegduiken achter de borstwering? Als u dit allemaal zo ervaart, dan doet u het goed. Dan hebt u begrepen waarom het gaat: beleven en nog eens beleven!

Ziet u ze al komen, de toeristen, ieder jaar opnieuw in steeds grotere stromen? Zij en wij zullen van dat beleven nooit genoeg krijgen. Of niet soms?

Dank plannenmakers, dank burgemeester en wethouder en gemeente Oost Gelre voor al dit moois! Groenlo zal ons Groenlo niet meer zijn, dat wel!

(Trix Trompert)

Naar aanleiding van de week van de poëzie werden er in januari gedichten gepubliceerd in de Groenlose Gids. Hieronder volgen er twee:

Een hart met vleugels
net als een vleermuis
in de bomen op de wal
kan het vliegen
via raadslid en College
naar adviserende instanties
om zaadjes te planten
die groeien en bloeien
als de bomen op de wal

10 januari 2008, Berthe Rosette Brandeis

En geplaatst bij een foto van de Joodse begraafplaats met op de achtergrond het kanon en de bomen van de Kanonswal:

Bomen en zerken
bewaken de dodenrust
onder de vuurmond

In de NRC werd in diezelfde tijd een gedicht van Remco Campert geplaatst, waarschijnlijk in verband met de commotie rond de Anne Frankboom. Het past ook bij de bomen van Groenlo.

Licht

We wilden licht meer licht
we kaptten de boom die in zijn
eigen reiken
ons verlangen in de weg stond
de boom kreunde kermde kraakte
zijn laatste vezel scheurde
en met een razend suizen van
zijn blaadjes
sleurde hij zijn leven neer
de wind die hem bespeelde
week geschrokken uit

eindelijk hadden we licht in de kamer
in dat licht keken we elkaar aan
en zagen klaar
ons onherstelbare gezicht

In de laatste week van januari was er een uitvaartmis in de Nieuwe Calixtuskerk in Groenlo. Ook daar werd in de Bijbellesing (Job 14 : 7-10) over een boom gesproken en dat was heel ontroerend.

Voor een boom is er altijd hoop.
Als hij wordt omgehakt, hij loopt weer uit,
er blijven nieuwe loten komen.
Al wordt zijn wortel in de aarde oud,
al gaat zijn stronk dood in de grond,
zodra hij water ruikt, bot hij weer uit
en vormt twijgen als een jonge scheut.

De bomen op de Kanonswal werden ook regelmatig behangen met schilden, plakaten en spandoeken. Hieronder enkele teksten geschreven door bomenliefhebbers.

**Laat ons niet sterven voor het verleden,
maar laat ons leven voor het heden.**

Stop de Bomenkap!
Laat dit prachtige stadspark
zoals het is,
voor Grollenaar & toerist!!!!
(s.v.p. deze keer spandoek laten hangen)

Noorderbastion
'n groene belevenis!

En ook teksten op spandoeken van onbekende niet-bomenliefhebbers:

Voor het behoud van de eiken
moet de toekomst van Groenlo wijken
Grolle kan nu niet verder komen
Bedankt Actiecomité "Red de Bomen"

Gemeente Oost Gelre
Er zijn genoeg compromissen gesloten
Er is genoeg geld uitgegeven
Behartig de algemene belangen
Luister niet naar degenen die het hardst schreeuwen
"Red de Bomen" spreekt niet voor het Grolse volk
Lang leve de vestingstad. Gooi de bomen plat!

Achterhoek Nieuws, 12 februari 2008

Vetbollen met een groen kuifje

Vorig jaar waren ze er nog, de koolmezen, de pimpelmezen, de staartmezen, de roodborstjes, de vinken, de boomklevers, de mussen, de merels. Ze aten van de vetbollen die we her en der in de tuin hadden opgehangen en als ze niet acrobatisch genoeg waren om zelf aan zo'n vetbol te gaan hangen, wachtten ze geduldig op de grond op de zaadjes die van boven kwamen vallen. Vanachter ons keukenraam keken wij met plezier naar al dat vogelverkeer. Toen het dan ook in december opeens koud begon te worden, stapte ik naar de dierenwinkel en kocht gewoontegetrouw vetbollen: vijf om te beginnen in voordeelverpakking. Gisteren heb ik ze weggegooid. Er was niet van gegeten. Ze waren nog mooi rond, hooguit een beetje verkleurd door de regen, maar ze hadden wel een kuifje gekregen, een groen kuifje van steil grashaar. Het leken wel mensenhoofdjes geworden.

Wat mankeerde er aan die vetbollen? Hadden ze niet het goede smaakje? Ik vermoed van wel, maar er is geen vogel aan wie ik die vraag kan stellen. Die zijn weg, gewoon helemaal weg. Niet in onze tuin, niet in de tuin van de burens, een vogelloze winter! Toch hebben we leven in onze tuin. Er lopen regelmatig eekhoorns, soms wel drie tegelijk. Ze klimmen in de bomen, rennen pijlsnel over het gras. Wij kijken bewonderend naar hun capriolen. Vorig jaar waren ze niet in onze tuinen, maar ze moesten wel ergens heen toen er in augustus opeens 43 grote bomen op de Maliebaan gekapt werden en het daar opeens heel kaal en doorzichtig werd. Ja, en nu bevolken ze de tuinen van de muziekbuurt en waar de vogels gebleven zijn, daar kunnen we alleen maar naar raden. Ingrijpen in de natuur mag dan misschien goed zijn in het kader van het vestingstadbeleid van onze gemeente, een ecologisch evenwicht wordt er wel ernstig door verstoord.

Groenlos Gids, 14 februari 2008

Nu of nooit! Red de bomen voor het te laat is!

Nog altijd worden de bomen van Groenlo bedreigd. Ditmaal is de gemeente van plan om op het Noorderbastion maar liefst 25 exemplaren te gaan kappen. Vermoedelijk staat de vergunning al in deze krant. Het is jammer dat de plannenmakers niet willen toegeven dat er voor die kap maar weinig steun te vinden is onder de bevolking van Groenlo. Om precies te zijn was dit eind augustus al duidelijk, toen als reactie op de bomenkap aan de Maliebaan een spontane handtekeningenactie op gang kwam. In recordtijd hebben toen ruim 1400 mensen geprotesteerd tegen de gemeentelijke plannen om ook de Kanonswal onder handen te nemen. Al die mensen zijn nog steeds ontzettend kwaad over het halsstarrig vasthouden van de gemeente aan die plannen en over de ondemocratische gang van zaken waarbij geen rekening wordt gehouden met hun mening en belangen!

Variant 3, het plan waarvoor de gemeente nu definitief gekozen heeft, houdt in dat:

- er 10 bomen gekapt zullen worden op het bovenvlak van de Kanonswal.
- er nog eens 15 bomen zullen sneuvelen aan beide korte kanten van de wal.
- er aan deze korte kanten verticale wanden van cortensstaal zullen worden aangebracht met als doel de suggestie van een bolwerk op te roepen.
- aan de bovenzijde van de Kanonswal een borstwering zal worden aangebracht, waardoor het vrije uitzicht op de Halve Maan verdwijnt.
- door de werkzaamheden en grondverplaatsingen de nog resterende bomen schade kunnen ondervinden.

Kortom de Kanonswal dreigt ernstig aangetast te worden en dat zou dan aantrekkelijk moeten zijn voor het toerisme! Onderzoek is daar nooit naar gedaan. Wel werden er afgelopen herfst een aantal toeristen geïnterviewd op de Kanonswal door verslaggevers van de AVRO en VPRO. Want door alle commotie rond de bomenkap is Groenlo inmiddels landelijk bekend geworden! Ze kwamen uit de Randstad en hadden net het Stadsmuseum bezocht. Op de vraag of zij zich konden voorstellen wat zich hier vroeger allemaal moet hebben afgespeeld werd met een volmondig ja geantwoord. Dat nu veel van de bomen op de wal met kap werden bedreigd was wel even schrikken. "Dat is toch onzin, die bomen zijn toch ook deel van de geschiedenis?" Tot die conclusie kwam ook de onafhankelijke Bezwaren Commissie, die eind vorig jaar de protesten van de Groenlose bevolking aanhoorde. Zij was niet overtuigd van de noodzaak om bij de "reconstructie" van de Kanonswal uit te moeten gaan van de 1627 situatie. Bovendien was de commissie van mening dat "Groenlo mooier is met zijn eeuwenoude bomen op de wallen, zowel voor de bevolking als voor de toerist". Maar helaas: de gemeente heeft zich bitterweinig van dit eindoordeel aangetrokken.

Daarom vragen wij alle bewoners van Groenlo om nog één keer massaal in actie te komen en hun stem te laten horen (zie losse flyer in dit blad). Met uw hulp hopen wij de gemeente én de politiek duidelijk te kunnen maken dat echt héél veel mensen in Groenlo van bomen houden. Wellicht wilt u ons ook financieel steunen, want die hulp kunnen we zo langzamerhand goed gebruiken. Elke bijdrage is welkom. Geld dat overblijft gaat naar de Bomenstichting. Ons rekeningnummer is: 94.60.87.547 t.n.v. B.D. Trompert-van Bavel, onder vermelding van "Red de Bomen".

Alvast bedankt voor uw medewerking!

Actiegroep "Red de Bomen"

De tekst van de groene flyer:

Nu of nooit! Red de bomen voor het te laat is!

Nog maar enkele maanden geleden reageerde u massaal op onze oproep voor het behoud van de prachtige, eeuwenoude bomen op de wallen. 43 zijn al gesneuveld op de Maliebaan, 25 dreigen gekapt te worden op het Noorderbastion. En het houdt niet op: hierna komt de Halve Maan aan de beurt, het schootsveld erachter en het Laantje van Lasonder. Overal dreigt kaalslag. Na alles wat er in Groenlo al gesloopt is in de loop der jaren, worden zo de laatste restjes van wat nog mooi is, vernield. En dat zou de toeristen naar Groenlo moeten lokken

Wij begrijpen heel goed dat u moe wordt van actie voeren tegen een gemeente die doof is voor protesten uit de bevolking. In ruim een week hadden wij 1400 handtekeningen tegen de bomenkap. Op Streekgids.nl was 85% tegen het kappen van de bomen. Ook de Bezwarencommissie was het grotendeels eens met onze zienswijze. Toch durft de gemeente te beweren dat er een breed draagvlak is onder de bevolking voor het kappen van de bomen. Deze bewering wordt zo vaak herhaald, dat sommige mensen het zelfs gaan geloven.

Nu ligt er alweer een nieuw plan (zie elders in dit blad). Daarvoor moeten maar liefst 25 bomen sneuvelen. Het is daarom dat wij u vragen om nog één keer in verzet te komen en uw stem te laten horen. Om daarmee nogmaals aan de gemeente en aan de politiek duidelijk te maken dat echt héél veel mensen in Groenlo van bomen houden. Bedenk wel, dat als al deze prachtige, gezonde, monumentale bomen eenmaal geveld zijn, het zeker 100 jaar duurt voor er weer even grote bomen staan.

Wij verzoeken u daarom vriendelijk, maar dringend, om de onderstaande strook in te vullen en te bezorgen bij één van de onderstaande adressen. **Het is nu of nooit!**

Ik ben voor het behoud van de bomen op de wallen van Groenlo!

Naam:.....Adres:.....Handtekening:.....

En het resultaat van deze actie: 1300 inwoners van Groenlo vulden de antwoordstrook in en zetten er hun handtekening onder.

Achterhoek Nieuws, 26 februari 2008

Vestingstadgevoel

Het was een heerlijke avond, daar in “de Bron”, een inspirerende avond. Met een warm vestingstadgevoel keerden we na afloop huiswaarts. Zoveel plannen waren ontvouwd, zoveel was er verteld over zaken die de toeristen en wij (in die volgorde) nu al kunnen beleven en in de toekomst nog in veel grotere mate kunnen beleven. Het geloof moet je wel hebben, het geloof in vestingstad. Het is een soort religie, zeer aanstekelijk en niet geheel ongevaarlijk, zoals dat met meer religies het geval is. Een mooi voorbeeld daarvan is ons aller 80-jarige oorlog, waarin katholieken en protestanten elkaar belaagden. Ja, als die 80-jarige oorlog er niet geweest was, hadden we het wel kunnen vergeten, dat vestingstadbeleid. Maar gelukkig, hij was er en bracht ons in Groenlo: een slag om na te spelen, gereconstrueerde bolwerken, kanonnen, affuiten, een schootsveld, een kerk met tenten in de lucht, Bregje, Frederik en Amalia, een ondergrondse circumvallatielijn en nog heel veel meer. Te veel om op te noemen! Geschiedenis in hapklare brokken. Dat wordt smullen voor de toeristen en voor ons

Grollenaren betekent dat: geld in het laatje. Ik zie daar persoonlijk nog veel meer mogelijkheden. De figuur van Bregje – u weet wel uit het commerciële kinderboek met de fraaie titel “Onder Vuur”- daar kunnen we nog veel meer mee. Er zou een Bregje-lijn kunnen komen. Er is vast wel een tekenaar die daarvoor een aardig Bregje-ontwerp wil maken. We kunnen dan kinderkleding, puzzeltjes, schriftjes, pennetjes, potloodjes, gummetjes, vrienden- en kleurboekjes, alle voorzien van een Bregje-afbeelding, gaan verkopen. De ervaring met Bob de Bouwer, Donald Duck, K3 en andere dergelijke succesfiguren leert ons dat zo iets prima verkoopt. Misschien in de restaurants op de dessertkaart: een coupe Bregje en voor de jongetjes een coupe Vestingstad met een mini replica-kanonnetje? De kapper zou misschien ook nog mee kunnen doen met een coupe Bregje, steil haar in vlechtjes. Dit alles tot grotere glorie van onze vestingstad. We moeten er wel voor zorgen dat de meer vermogende toerist naar Groenlo komt. Armoedzaaiers kunnen maar beter naar elders in het land gaan, waar ze geen vestingstadtreintje, geen kerk met geschiedenistenten, geen grote camping, geen informatieborden, geen stadsmuseum e.d. hebben, maar waar misschien nog wél bomen zijn. Wij zijn nu eenmaal voor geschiedenis-toerisme en daar hangt een prijskaartje aan!

Een onontgonnen gebied trouwens is Frederik Hendrik zelf en zijn familie. Die moeder van hem, ene Louise, wat die allemaal heeft meegemaakt! Daar word je koud van! Ze trouwde met 17 jaar, heel gewoon voor die tijd, zelfs een beetje aan de oude kant. Ze kwam uit een Frans Hugenotengezin en haar man, ene Charles de Féligny, was ook een Hugenoot. Op de zogenaamde bloedbruiloft - een verhaal apart - werden haar vader Gaspard de Coligny en haar man vermoord. Daar sta je dan als 17-jarige weduwe. Vreselijk toch! Maar gelukkig na 11 jaar kreeg ze kennis aan een adellijke protestant uit Holland, ene Willem. Ze moest haar vaderland Frankrijk verlaten. Gelukkig sprak haar nieuwe echtgenoot vloeiend Frans, dus taalproblemen waren er niet tussen de echtelieden. Ze trouwden in april 1583, voor haar was het tweede huwelijk voor hem het vierde. Precies negen maanden later in januari 1584 werd onze kleine Frederik geboren. In juli van datzelfde jaar, toen Frederik nog maar nauwelijks een half jaar oud was, werd vader Willem op de trap van zijn huis doodgeschoten. Moeder Louise was opnieuw weduwe. Ik zou zo zeggen, genoeg stof voor minstens twee geschiedenistenten. (Trix Trompert)

Achterhoek Nieuws, 4 maart 2008

Achterhoekse humor

Ongeveer een halve eeuw geleden vertelde een rasechte Achterhoeker, verzeild in Maastricht, me de volgende mop. Er was eens iemand uit het westen op vakantie in de Achterhoek. Toen hij op een gegeven moment de weg vroeg, kreeg hij ten antwoord: “ Gewoon nog even rechtdoor tot u bij de akker komt waarop vorige zomer het graan zo mooi stond. Dan rechtsaf.” Zo is het nu ook in Groenlo. Hoewel er in de verste verte geen vestingwerk meer te bekennen valt, is Groenlo sinds enige tijd officieel vestingstad. Her en der staan nu borden waarop in Nederlands en in Broddelduits te lezen is wat er een kleine vierhonderd jaar geleden te zien was. Van gemeentewege wordt verwacht dat er alleen al aan dagjesmensen jaarlijks 90.000 toeristen extra naar Groenlo zullen komen. Ze zullen mogelijk vooral genieten van de circumvallatielinie enkele kilometers buiten Groenlo die uniek is in Europa tot en met de Oekraïne en bijna geheel onder de grond ligt.

(K. Trompert, Groenlo)

Groenlose Gids, 6 maart 2008 en Achterhoek Nieuws, 4 maart 2008

Opnieuw massale steun voor ‘Red de bomen’ !

In al haar publicaties en informatieavonden beweert de gemeente Oost Gelre dat er een brede steun onder de bevolking zou zijn voor de plannen m.b.t. de bomenskap op het Noorderbastion in Groenlo. Deze uitspraken zijn gewoon bluf en nergens op gebaseerd. Als je echter een bewering maar vaak genoeg herhaalt, gaan de mensen er toch in geloven. De gemeenteraad, die wordt gedomineerd door de (voornamelijk Lichtenvoordse) CDA en VVD fracties, heeft zich uitgesproken voor de bomenskap. Maar wat vindt de Grollenaar ervan?

In september 2007 haalden wij 1400 handtekeningen op. Dat was in een periode dat de emoties hoog opliepen door de brute kaalslag op de Maliebaan. Het is des te indrukwekkender, dat wij met onze recente groene flyeractie opnieuw ruim 1300 handtekeningen verzamelden tegen de bomenskap!

Al deze handtekeningen komen uitsluitend uit Groenlo. Ook van mensen die niet vlakbij het Stadspark wonen. Dat betekent, dat degenen die getekend hebben, zeer gemotiveerd waren: het formulier moest niet alleen ingevuld worden met naam en adres, maar ook daarna in de bus gedaan worden bij één van de inleveradressen. Dat doe je alleen als je echt betrokken bent. Wij zijn ervan overtuigd, dat als we met een handtekeningenlijst langs de deuren gegaan zouden zijn, dit aantal nog veel groter geweest zou zijn geweest. Hartelijk dank voor deze steun!

Het zou de gemeente sieren, als ze op basis van dit duidelijke signaal, een referendum onder de bevolking zou organiseren. Op Streekgids.nl was indertijd de verhouding 85% tegen de bomenskap en slechts 15% vóór de plannen van de gemeente!

Wij hebben toeristen gevraagd of zij een reconstructie van het bastion op prijs zouden stellen. Unaniem vond men dat de wal zou moeten blijven zoals die nu is. Als zowel de bevolking als de toerist tegen de bomenskap is, waarom dan toch doordrukken? Prestige, gezichtsverlies?

Ook wij willen dat het Vestingstadbeleid een succes wordt. Wij zijn er echter van overtuigd, dat je meer toeristen trekt met romantische wallen met monumentale bomen, dan met een kale reconstructie.

Laat het fraaie stadspark op het Noorderbastion en de Halve Maan gewoon zoals het nu is. Groenlo is groener en mooier met de bomen op de wallen!

Actiegroep “Red de bomen op de wallen van Groenlo”

Achterhoek Nieuws, 25 maart 2008

Tevreden burgers ?

Waarom hebben wij hier in Groenlo een vestingstadbeleid? Wel dat is ons al vele malen uitgelegd. Dat is omdat het Groenlo na het vertrek van de Grolsch en de Polarcup niet goed zou gaan. Groenlo had een economische opkikker nodig en het toerisme zou daarvoor kunnen zorgen. En zo is “Groenlo vestingstad” geboren.

Was het wel zo aardig om te beweren dat het in Groenlo economisch slecht gaat tegenover al die bedrijven die zich de laatste jaren op de diverse industrieterreinen rond Groenlo hebben gevestigd? Als paddestoelen verrezen ze daar uit de grond. Het gonst er nu van de bedrijvigheid. Werkeloosheid is er dan ook nauwelijks in de regio en het aantal uitkeringsgerechtigden is volgens de eigen stukken van de gemeente uiterst gering.

Toegegeven met de middenstand gaat het wat minder goed, maar zoals we kortgeleden hebben kunnen horen op radio en t.v. en kunnen lezen in de kranten, hebben middenstanders het overal in Nederland moeilijk. Tegen de kruidvaten, de trekpleisters, de blokkers, de gamma's en de megakruideniers kunnen kleine winkeliers het nu eenmaal onmogelijk opnemen. Er wordt dan ook voor gepleit om voor de middenstand verlichtende belastingmaatregelen te treffen.

En het vestingstadbeleid dan? Men is er nu eenmaal mee begonnen. De trein is op de rails gezet, zoals dat heet. Een echte vestingstadtrein gaat zelfs binnenkort rijden. De Maliebaan is de Maliebaan niet meer en de Kanonswal is misschien binnenkort de Kanonswal niet meer. Ook komt er een Schootsveld en overal staan de informatieborden ons uitleg te geven van wat er zich vroeger in de 17de eeuw in Groenlo heeft afgespeeld. Ja, en wat dat was, ook dat weten we nu opeens allemaal goed, dankzij dat vestingstadbeleid.

“Groenlo vestingstad. Beleef de 80-jarige oorlog zelf”. Zo stond het letterlijk in het fleurige advertentieblad dat ter gelegenheid van de open zondag bij een ieder van ons in de bus werd gestopt. Een oorlog beleven en dan een van 80 jaar. Dat wens je je ergste vijand nog niet toe! “Groenlo vestingstad”, als het niet anders kan, nou vooruit dan maar. Wie dat wil kan naar het museum gaan of binnenkort in de Oude Calixtuskerk gaan kijken naar het klank- en lichtspel of langs de informatieborden gaan lopen of in het treintje gaan plaatsnemen of zich in een boek over de 80-jarige oorlog gaan verdiepen. Daar is allemaal niets mis mee en ieder kan daar voor zichzelf een keuze in maken. Maar de mensen warm maken voor het beleven van een oorlog, dat gaat te ver. Als je er een hebt meegemaakt – en het aantal 70 plussers in Groenlo is toch vrij groot – of wanneer je dagelijks de oorlogsbeelden van overal in de wereld op de t.v. ziet en tot je door laat dringen, kijk je er niet naar uit om een oorlog te beleven. En dat Groenlo het aanzien moet krijgen van een echte, hoekige vesting, ook dat zien de meesten van ons liever niet gebeuren. Wij zijn blij met ons vestingstadje zoals het nu is: de Kanonswal met zijn oude bomen, het idyllische Vogeleiland, de Halve Maan met zijn beide dierenparkjes, het schilderachtige Laantje van Lasonder met zijn mooie naam, het groene en schaduwrijke terrein van Jongensstad, de parkjes aan weerszijden van de brug bij de Winterswijkseweg, het nieuw aangelegde park aan de overkant van de Nieuwe Calixtuskerk en niet te vergeten ons oude, stijlvolle stadhuis. Met dat alles zijn wij tevreden en van ons mag dat zo blijven. En wat kan een gemeente zich nog meer wensen dan tevreden burgers? (Trix Trompert)

Achterhoek Nieuws, 1 april 2008

Prunusboompje op de Kanonswal

Voor jou is zelfs geen kapvergunning nodig.
Je bent in alle opzichten volkomen overbodig.
Je zag er fraai uit in je lentetooi.
Die roze-rode bloesem vonden wij heel mooi.
Je hebt je best gedaan, maar het spel is uit!
Op jouw plaats komt een kanon op z'n affuit.
De kappers, nee niet die van mensenhaar,
die staan al met hun bijlen klaar.
Je moet eraan geloven, of je het wilt of niet,
Maar prunusboompje, het doet mij verdriet.
(Trix Trompert)

Achterhoek Nieuws, 8 april 2008

Grolse Wind

Wist u het al, in Lichtenvoorde
gebeuren allerakeligste moorden?
In Beltrum is het ook al niet pluis,
daar lopen de dieven 's nachts om je huis.
Ook in Eibergen kun je maar beter niet zijn;
's avonds na achten is het daar niet zo fijn.
In Ruurlo, Zwolle en Winterswijk
vindt men regelmatig in de straten een lijk.
En ik vergat nog te vermelden,
dat bij het station van Lieveelde,
het maar een haar heeft gescheeld
of er was een burgemeester gekeeld.
Kortom sluipmoordenaars en ander gespuis
houden regelmatig in de Achterhoek huis.
Alleen in Groenlo vind je nog veiligheid
en dat is te danken aan het vestingstadbeleid.
Een vesting, zoals we al wisten,
trekt onnoemelijk veel toeristen,
maar is ook voor de veiligheid van belang,
want criminelen zijn voor kanonnen bang.
Ook bolwerken zijn niet naar hun zin.
Daarom gaan ze Groenlo liever niet in.
Dus Beltrum, Lieveelde en Winterswijk,
Lichtenvoorde, Zwolle en Noordijk,
Doe iets voor de burger zijn veiligheid
en investeer in een vestingstadbeleid.
Verloochen het heden
en verheerlijk het verleden.
Geschiedenis beleven
is een loffelijk streven.
En als u dit gedicht belachelijk vindt,
't Is net als de vesting, slechts Grolse Wind.
(Trix Trompert)
